

„Vi er

Mossetroppen femte“

Spredte og ufulltendige glimt
av 5. Moss Speidergruppe
gjennom 15 år

1941 $\frac{25}{8}$ 1956

Tilhører:

5. Moss roverlags

historiske samling

SPEIDING

er oppøving i
god samfunnsånd
gjennom friluftsliv,
sa Baden-Powell — —

Vi er speidere fra Moss
og hva som gjemmer seg i oss,
det er det neimen ikke lett å si så fort -
for

VI ER MOSSE-TROPPEM FEMTE,
late karer er vi 'ente,

KOM OG BLI MED

UT I SPEIDERLIVET VÅRT!

oooooooooooo

Noen unøytidelige blad omkring

5. MOSS SPEIDERGRUPPE

gjennom 15 år

1941 - 25. august 1956

oooo

Tillegnet

speiderbrødre ute og hjemme, foreldre, ledervenner.

*Kjære leser -
Kjære speidervenn.*

15 år er også en tid. Ikke så meget å juble for, men i glad takknemlighet for hva 5. Moss har betydd for oss i disse årene, drister vi oss likevel til å markere det lille jubileum, blandt annet med dette minnehefte.

4 av de 15 år mistet vi, på grunn av krigen. Men når sagaen skal skrives er det likevell ikke så lite som har hendt i disse 15 (11) år. Det er vårt håp og vår tro at speiderarbeidet i 5. Moss gruppe har gitt noe positivt, noe byggende og godt, til hver enkelt en av de hundreder som i årene har gått gjennom våre rekker.

Ulvungenes jungleeventyr - speiderens praktiske trening og lek - roverens søken på egne stier for å bringe speidingens resultater ut i livet, d e t er veien.

Hva vi vil? - " vi vil strebe å være, sanne mennesker etter Guds sinn. Bringe landet og hjemmet vårt ære, løkke smil fram på sorgtynget kinn. Ta opp kampen for det gode, stöte ondskapens åndehær ned. Leve livet med opplöftet hode, gi hjertet samvittighets fred."

Og til det vil vi hjelpe hverandre-----

Alt hell og godt mot videre önsker vi dere og oss selv.

5. MOSS SPEIDERGRUPPE.
av NSF.

SLIK BEGYNTE DET -

DET VAR EN GANG en patrulje som het Bøffel i 2.Moss tropp. Det var en roverpatrulje. En sensommeraften for 15 år siden satt de unge speiderkameratene der og pratet om fortid og fremtid. De ville gi speidereventyret til nye gutteskarer, nye patruljer, slik de selv hadde fått oppleve det. Så ble de enige om å starte en ny tropp. De skilte lag med sin hederskronede, gamle tropp, og så ble 5.Moss tropp til. Dagen var 25. august 1941, og det er den troppen som senere er vokset og blitt 5.Moss gruppe. De som gikk ut av 2.Moss og startet 5.Moss var Erik Dahle, Rolf Bjørge Krogsvold og Egil Rusten. De fikk med seg noen ivrige, unge karer som skulle danne stammen i den nye troppen. Det var Arvid Ås, Ivar Asting, Helge Færden, Nils Marthon Bjerk. Det begynte levende, men -
så kom krigen.

Speiderarbeidet tiltalte ikke det nye herrefolket, og 5.Moss var ikke mer enn 14 dager gammel da forbudet kom i forbindelse med unntagelsestilstanden 11. september. Speiderguttforbundet og alle dets underavdelinger måtte innstille, og mye utstyr måtte leveres inn. Men speiderideen var ikke død.

UNDER JORDEN fortsatte imidlertid speiderarbeidet, i 5.Moss som så mange andre steder i landet. Flere av troppens stiftere kom med i Hjemmefrontens arbeide, og 5.Moss var "representert" såvel på Grini som "på skauen". De yngre guttene som ble igjen i Moss drev tildels et godt patruljearbeidet, oppe i Ørehavna f.eks. levde Haukepatruljen i mange krigsår. I Moss gjorde speiderne en stor innsats også i Det sivile luftvern, som ordonnanser, i sanitet m.v. Krigstiden ble en prøvelsestid på mange måter for speiderne. Vel var det forsmedelig å måtte innstille arbeidet, men til gjengjeld fikk speiderferdigheter og speiderånd stå mang en hard prøve når det røynt på som verst. For de unge krabatene i den unge troppen vår ble det kanskje mest å gå å vente på den dag man igjen kunne tre frem og drive speiding i dagens lys. Og så en dag brøt freden løs, og -

SLIK FORTSATTÉ DET ~~1945~~ i 1945:

Ikke før var frihetsbudskapet forkynt, før troppens gutter banket på hjemme hos Erik Dahle. Nå ville de ta fatt for alvor og påny. Erik og lederne lot seg ikke be to ganger, på få dager var troppen i full sving igjen, nye aspiranter kom til, patruljeførerremnene ble trenet

opp hardt og raskt under ledelse av Arvid Ås. Denne patruljen het "Snøugle", og siden har UGLE alltid vært navnet på førerpatruljen i 5.Moss. 10.juni holdtes en troppstur til Elverhøi, og der tok vi imot Arvid da han kom inn etter sin 1.grads-tur, troppens første, - en kanotur i Vansjø. Det skulle ikke bli den siste kanaturen i 5.Moss' liv..... Troppens aspiranter ble delt i 2 gjenger, ledet av tropps-assistentene Erik Nordby og Ivar Riseng, som førte guttene frem til 3.grad. Også Eilif Wendel kom nå med som tropps-assistent. - 17.mai 1945 opptrådte troppen for første gang offentlig, vi hjalp til med arrangementene og deltok i barnetoget (det var den gang vi fikk lov til det..) For vår bistand fikk vi et flagg av kommunen, vårt leirflagg idag. "Den røde låven" på Verket (senere revet) var et populært samlingssted for møter og turer i denne første tiden. Snart var også tiden kommet til noe guttene ventet på, nemlig

Den første TROPPSLEIREN.

Den ble holdt ved stranden ved Kambo 30.juni-1.juli og en fyldig tropp deltok. Viltre krabater, mye morro, mye å lære, - sunnt gutteliv. Flere aspiranter ble opptatt som speidere under leiren. - Senere på sommeren holdtes en ny weekend-leir, på Revlingen. Erik var da i militæret, og Rolf Krogs vold fungerte som troppens leder. Nå nærmet sommerens clou seg:

PÅ SAGTOMTA ved Renneflott på Jeløy gikk sommerleiren av stabelen, 10.-14.august 1945. Herunder ble hovedmengden av troppens speidere opptatt og fordelt i de 5 første patruljene: HAUK (p.f. Knut Westby), HEIRE (p.f. Fredrik Bolin, MÅKE (p.f. Jan "olland), SKOGDUE (p.f. Hallvard Tønnessen) og RAVN (p.f. Nils Marthon Bjerk). Arvid Ås, Eilif Wendel, Ivar Risen og tildels Egil Rusten ledet leiren. Erik var i militærtj. UGLE-Patruljens medl. fikk nå 2.graden og ble patruljeførere og assistenter. Leirarbeidet gikk med liv og lyst, foreldrene kom på besøk og gutta demonstrerte allslags speiderferdigheter. Heire ble beste leir-patrulje. I SENERE ÅR er også Sagtomte benyttet til speiderleire, både av troppen og av Mossespeiderne samlet i avdelingsleir i pinsen. UTOVER HØSTEN kom troppsmøtene igang, vi holdt til i et lokale på Aug.P.Horns fabrikk, senere i Metodistkirkens kjeller, speiderne hadde ikke noe Speiderhus dengang. MOSSESKOGEN inntok fra nå av en sentral rolle i vårt turliv. Patruljene dro avgårde stadig vekk, særlig var Brochmannshytta et populært sted, den vesle gammen under Svartdalsås huset mange speidere (rekorden er visstnok 11 på en gang, da lå en halvveis oppi peisen). "Reinskouhytta" og Mil.Org.-hytta lenger vest, bygget under krigen, var også fine patruljehytter.

ÅRSFESTER hører også med i en skikkelig tropps liv, og vi hadde vår første i Gimlekjelleren 4. jan 1946. Vårt første foreldreråd ble valgt, med lektor A. Jac. Tønnesson som formann. Heire ble troppens første flaggpatrulje, Måke vant banneret.

PATRULJEARBEIDET ble satt i høysetet i alt virke i 5. Moss, slik hadde Baden-Powell startet speiderarbeidet og slik ville vi ha det. Men meget avheng også av troppens ledere, og vi var heldig alltid å ha gode troppsledere. Eilif Wendel overtok utpå høsten. Vi hadde nå mange morsomme terrengleker og snikeøvelser i Mosseskogen, også om vinteren. Patruljene forberedte seg til neste sommers store leir på Jeløy, nemlig

KORPSLEIREN som Metodistkirkens speiderkorps hadde. Vi hørte ikke med i dette korps, men var "kontakt" i Moss, hjalp til med leirforberedelser og ble invitert til en ukes herlig leir ved Tronvik sammen med 1000 speidere fra hele Norden. Her hilste 5. Moss for første gang på speidersjefen, B. L. D. Brekke.

SPEIDERHUSET kom inn i troppens liv fra høsten av. Ledelsen i Moss Avdeling fikk overlatt tyskerbrakken i Fr. Mansensgt. og så begynte dugnadene med innledning. En masse skrot ble lempet ut, vegger ble flyttet og rummene fordelt. Dette tok lang tid, et par år, før det nye huset kunne innvies i ferdig stand. Der begynte på en måte et nytt liv, vi fikk et fast holdepunkt.

1947 ble på mange år betydningsfullt. Vi fikk troppsrummet istand, ikke minst takket være Randolph Wiig, som overtok som troppsleder på nyåret. Han hadde før deltatt bl.a. i det norske speiderarbeid i Sverige under krigen. Han dekorerte troppsrummet med St. Georg-bildet. Videre tok han snart initiativet til, i februar, å starte ulveflokk (se eget avsn.) og han forberedte troppens første utenlandstur til Danmark. Vi hadde på forsommeren en fin troppsleir på Revlingen, i Robinson Crusoe-stil, med "skibbrudne" patruljer som tok seg iland.

DANMARK kallet på 5. Moss denne sommeren. Troppen dro avsted etter innbydelse fra frender i Kolding og lå i leir ved Skamlingsbanken, Molvig. Reisen gikk med skipet "Svalbard", en hel tropp med Randolph som leder. Det ble en eventyrlig tur til internasjonalt speidermiljø og hyggelige verter. Vår egen Ravne-patrulje ble leirens beste patrulje. Guttene var gjester i speiderhjem før tilbaketuren, og Himmelbjerget ble "besteget". - Troppen var også representert på to andre store utenlandsleire i år, Per Anstensen var på landsleiren ved Silkeborg og Fredrik Bolin på verdensjamboreen ved Paris.

I THORSTEIN SKJÆVLA OG SKJERVAID SKRUKKAS FOTEFAR.

Troppen var nå blitt så gammel at de eldste patruljeførere var vokset ut over troppsstadiet. Høsten 1947 var så Erik Dahle kommet tilbake til Moss og overtok ledelsen. Han puttet disse

"framslengingene" over i en egen patrulje, og de kalte seg BIRKEBEINERE. Det var noe nytt, en overgangtid før roverlaget. Birkebeinerarbeidet bød på hardere friluftsliv, bygget på sagasens beretning om de to birkebeinere Thorstein Skjævla og Skjerwald Skrukka, som førte kongsbarnet over fjellet. 5. Moss var en av de aller første tropper i Norge som tok opp dette arbeidet. Man arbeidet med Birkebeinermerket, som stiller store krav til praktiske øvelser i friluft, og er endel av roverprøven. Turene gikk til Vansjø og Mossemark m.v. og mange fine turrapporter vidner om resultatrikt arbeide. Etter ett år var denne gjengen ferdig med Birkebeinermerket og fra høsten 1948 begynte de roverarbeidet for alvor.

1948 skulle for troppens vedkommende by på en kjempebegivenhet, "Speiderbyen", landsleiren ved Mandal med 12 000 deltagere. Erik Dahle forberedte dette for oss utover vinteren og en fulltallig tropp på 4 patruljer + birkebeinerpatr. dro avgårde. Mange Mandalsminner lever ennå, kjempeleirbål, turneringer, kongebesøk, leiruniversitetet m.v. "Hauk", p.f. Håkon Westby, ble 3 dager Moss' beste i leiren og en dag også Østfolds beste patrulje i leirorden. Birkebeinerne, "Grønnspett" startet i et krevende øvelsesløp og ble nr. 2 der. De 12 000 gutter store roverjakt i skog og hei hører også med til minnene, samt badelivet på den herlige Sjøsandene. - Senere på sommeren kom de danske speidere fra vårt besøk der ifjor på gjensnitt hit.

OH-Canada, vårt paradisi! ~

-Hvem kan vel tenke seg 5. Moss idag uten "Canada" ? Hytta og leirområdet vårt ved Grevlingbukta i Vansjø er blitt et sentrum for vårt arbeide i de siste 8 år. Hyttas opprinnelse går tilbake til krigens år, da var den en vaktbrakke på Rygge flyplass. "Haukene" kjøpte den etter krigen for 25 kr. og hadde den som patruljehule i Ørehavna. Erik satte igang for at det skulle bli troppshytta og han og Håkon Westby fant en fin tomt til den på Årvoldtangen. Rygge herredstyre sa ja til søknad om å få sette den opp der, og høsten 1947 begynte transporten. Hytta ble demontert og fraktet på kjelker oppover isen om vinteren. Mang en hard tur måtte til, 8-10 mann i draget foran tunge kjelker. Egil Rusten gikk på NTH og var vår bygningsingeniør i dette arbeidet. Hytta ble gjort høyere og større enn tidligere. Utpå våren ble nye materialer fraktet i båt. I sterk vind engang gikk en hel båtlast under og fløt omkring. Men det ble plukket sammen igjen og hytte er det blitt. Den 21. des. 1947 var hytta under tak, men selve innvielsen kom ikke før 19. des. 1948, p.g.a. landsleirforberedelsene. Tidligere tyskerkøyer fra Speiderhuset ble fraktet opp og bygd om til speiderkøyer. Ved innvielsesfesten var mange tilstede, bl.a. Rygges ordfører Guren. Senere er plassen foran ryddet, ca. 80 stubber brøt vi opp. Uthus ble bygget av birkebeinere, leirplasser ble gjort istand. Det har stadig vært arbeid å ta fatt i der, og det

er også verdifullt. Derved blir det aktivitet, eller det bør bli det! Plassen foran hytta er sandholdig og fin-fin som leirplass, troppens sommerleire har vært holdt der mange ganger. Grevlingbuk er en fin badeplass og der har vi også kanohavn. Selve hytta mener vi bare skal brukes om vinteren, om sommeren ligger vi ute eller i telt. Skogen er variert deromkring, og dyrelivet er også godt. "Fusherren" selv, grevlingen, forsvant desverre fra sine huler like ved hytta da vi begynte å bygge. Pengene til reisning av hytta ble skaffet ved forskjellige dugnader av guttene. Både tropp, flokk, roverlag og også pikespeiderne i Moss har hatt mange, fine turer til Canada i årenes løp. Stedet har også vært en "port" til vårt kanoeldorado, Vansjø. Hallvard Tønnesson var den første hyttefut, senere har Odd Vågmo, Per Brynildsrud, Nils M. Bjerk og Georg Wawrzyniak vært hyttefuter.

I MOSQUEGOENES LAND lever guttene når det er sommerleir i Canada. Mosquego er indianernavn på grevling. Erik Dahle holdt sommerleir i indianerstil for guttene i 1950, mens troppslederen fra høsten 1948 (da Erik startet roverlaget), Leif Merlie, dro på Gilwellkurs på Sverveli. Svartføtter og rødansikter trivdes stort i Canada på leiren og foreldrene kom på besøk og ble bevertet med "Canada-suppe" og brød på pinne. Leiren ble avsluttet med en stor 2-dagers kanotur for hele troppen med voksne ledere ifølge.

Speiding til sjøs ~

Som en av de første tropper i landet tok 5. Moss i 1950 opp sjøspeidingen. Gjennom et Oslorederi skaffet Erik oss en gammel livbåt, ca. 20 fot, og den ble satt istand av en sjøspeiderpatrolje vi opprettet. Båten ble døpt av flokkleder Inger Eriksen og fikk navnet "Resolutt". Bengt Vines, Erling Flater, Arne Anåresen og Rolf Roos var stammen i mannskapet. I de kommende sommere hadde de mange fine tokter, til sjøspeiderkurs på Løvøya, til peffleir ved Larvik, langtur til Strømstad og seilas i fjorden. Men båten var ikke ny, skroget ble slitt og uheldigvis ødelagt etter 2 år. - Vi fikk tak i en ny livbåt, mye større, desverre for stor for vårt bruk. "Granada" ble solgt igjen uten at vi fikk den i bruk. Mannskapet slet hardt med den, bygget en kano som de solgte for å tjene penger, var på dugnader m.v. I Vansjø ved "Canada" hadde vi noen år en jigg, "Erik", som et par sommere gjorde god tjeneste til småturer på Vanemfjord. Noen skikkelig sjøspeiderbåt har vi ikke hatt på mange år og det står nå høyt på ønskelisten. Høsten 1956 gikk noen av gruppens rovere sammen om å kjøpe en seilbåt, men det har hittil ikke falt heldig ut. To sommere har deltagere fra 5. Moss vært med på sjøspeiderkurs på Spjærøy, og det er vårt håp å komme igang igjen med frisk speiding til sjøs om ikke så alt for lenge.

MEN NU BEGYNNER troppens saga å bli lang, og de siste fem års begivenheter får summeres i korthet slik:

GRENAA-jamboretten var målet sommeren 1951. Troppsleder Leif nedla et stort arbeide for å få troppen på denne Danmarksturen. En fulltallig tropp med gode patruljer deltok og hadde en opplevelsesrik tur omkring i broderlandet, foruten selve leiren.

LANDSLEIREN I VERDAL var begivenheten sommeren etter. 5. Moss deltok i sin 2. landsleir, solskinnleiren, og gjorde seg bl.a. bemerket med god underholdning ved leirbålene. Samme sommeren var 4 av gruppens ledere i England på den første verdensleir for ledere, Indaba, i Gilwell Park ved London.

SOMMEREN 1953 ble det ingen stor sommerleir, fordi så mange av de voksne ledere ble lokket til den 4. Rover Moot i Sveits. På eftersommeren dro man til Vestfold en week-end. I påsken var det førerpatruljetur til Canada. På høsten kom det så mange nye speidere at vi igjen måtte utvide til 5 patruljer. Oddvar Eng, som hadde vært troppsassistent noen år, sluttet, og Leif Duenes begynte som ny assistent.

INDIANERLIV ble det påny i 1954. Troppens sommerleir i Canada var forberedt ved at guttene selv sydde indianerdrakter. På førerpatruljens påsketur til Øylo i Valdres ble det trent i vinterspeiding, kombinert med påskehygge. På sommerleiren var patruljene delt i 4 "folk" med indianernavn (se heftets bakside).

DANMARK IGJEN. Sommeren 1955 dro troppen sørover igjen, til den danske jamboretten i Heitakrok ved Aarhus. Guttene fikk gode venner hos speiderne der og bodde privat etter leiren. Mottagelsen og leiropphold var storartet og det ble knyttet varige forbindelser med de danske speiderbrødre. En stor begivenhet som ennå er fersk, og som derfor kun vies disse få ord. Utpå høsten sluttet Leif som troppsleder. Per Anstensen overtok. Etter nyttår 1956 overtok Josef Vallner med Georg Wawrzyniak og Trygve Lauritzen som assistenter. Jubileumsårets sommer bød på

LANDSLEIREN PÅ VOSS der 5. Moss deltok med 28 gutter og 3 ledere. Våre 4 patruljer hadde en fin leir, med fjelltur og godt leirliv. En ekstra spiss på leiren var besøket av våre danske frender fra Aarhus, våre verter ifjor. 57 mann høy kom de til Moss før leiren og var hos oss noen dager før vi sammen dro til Voss. Et stort lørdagsshow i Nesparken ble avviklet 28. juli.

5. Moss tropp er i jubileumsåret, liksom ifjor og et par ganger tidligere, flaggtropp i Varna krets. Ved siden av det her omtalte troppsliv kommer bl.a. kretsens store konkurranser vår og høst med, som regel i form av store øvelser i Mosseskogen, videre pinsleire på Jeløy, Kambo, Larkollen, Evje, Vansjø m.v., samt de årlige fylkeskonkurranser, som vi ennå ikke har vunnet noen gang. "Speideruka" i Moss 1949 var også en stor begivenhet for alle.

ÅREBLADET er 5. Moss gruppes private organ, - en budstikke som utkommer av og til med ujevne mellomrum, i sten-sibrt form. Bladet går nå i sin 6. årgang, årgangenes størrelse har vært fra ett og opptil 5 nummere. Bladet inneholder smånytt fra speiderlivet i gruppen og sendes alle våre "utvandrede" ledere og rovere, samt ledere og speidervenner mange steds hen. Vi setter alltid pris på å høre nytt utefra til Årebladets spalter. Navnet er ment å kombinere både redaksjonens eventuelle poetiske åre og de mer konkrete årer vi har padlet og rodd oss frem med nå gjennom 15 år.

PÅ DE SKRÅ bredder har vi også begitt oss ved at par anledninger, privat og offisielt. Foruten vanlig speidersketsjer - underholdning som alltid hører med til leirbål og fester, må vi nevne speiderteateret "Liv i leiren" som 5. Moss tropp oppførte i Parkteatret på 2 forestillinger våren 1955. Det viste Bjørnepatruljen på spennende eventyr. Troppen gjestet også Sarpsborg med dette teateret, som ble meget vellykket, men som også krevet en veldig innsats av svært mange. LØRDAGSSHOW for store og små, kalte vi festen i Nesparken 28. juli 1956, i forbindelse med danskebesøket. Opptog gjennom byen, Økok-bål, oppvisninger, folkedans, speiderunderholdning, alt sammen vellykket arrangert sammen med Moss Guttemusikkorps. RADIOPROGRAM medvirket vi i fra Moss 1956 sammen med kretsen, og Erik Håkanson, Hauk, gjorde stor lykke som radiosanger.

T E K S T ,

men også noen...

BILDER -

hører med til en skikkelig jubileumsbok, selv om dette hefte ikke pretenderer å være noen fullkommen sådan. På et par blad har vi trykket opp noen gamle og nye klisjeer fra troppens liv. Klisjeene er for det meste tidligere brukt i den lokale presse, i "Speideren" og "Lederen", og noen klisjeer er laget for anledningen. Men slikt er dyrt, og mest er benyttet gamle, derfor er også bildeutvalget blir noe skjevt. Vår driftige ulveflokk hadde fortjent noen flere glimt, likedan troppsleirene m.v. Men det er jo særlig de "store" og mer oppsiktsvekkende begivenheter som har påkalt oppmerksomhet i pressen, og således er heftets bildeutvalg blitt konsentrert om dette. På NESTE SIDE ser vi:

Øverst t.v. fra rove-lagets posetur over Hardangervidda, påsken 1955, teltleir og banner ved Krøkkja etter første etappe på den ca. 225 km lange ruten Finse-Rjukan. Øverst t.h. fra Speiderhusets innvielse 7. febr. 1949, knutedemonstrasjon hos 5. Moss. Fra venstre Hans Aase, Per Brynildsrud, Oddvar Eng, Per Anstensen, Gunnar Olsen, Trygve Lauritzen. Nederst t.v. er to av troppens speidere fotografert under avslutningsprøvene på førstehjelpskurset 1955, og t.h. sees flokkens daværende leder Marit Andersen sammen med en leder fra Nigeria på den internasjonale lederleir INDABA, i Gilwell Park i England i 1952.

S a k e n - g r u p p e n - l e d e r n e .

DEN VIKTIGSTE ENHETEN i speiderarbeidet er p a t r u l j e n . Den selvstendige guttegjeng, under ledelse av en av dem, den beste, patruljeføreren, en grunnpillars i speidertroppens virke. Men en troppsledelse må til for å l e d e guttene på speiderveien. Troppen igjen er en, den midterste og sentrale, del av en speidergruppe. Så også av 5. Moss. Og det er troppen, gruppens første ledd, som jubilerer sine 15 år i år. Men speiderfamilien er bygget ut med ulveflokk for de yngste og roverlag for de eldste. Sammen arbeider vi i et harmonisk fellesskap mot det felles mål som vi har tilfelles med de andre 700 troppene i Norge og all verdens ca. 10 millioner speidere, derav 6 mill. gutter, nemlig det:

ved selvtrening, gjennom friluftsliv, - praktisk, fysisk moralsk og religiøst og utvikle guttene til kristne menn og gode samfunnsborgere.

Speiderguttens foran det norske flagg på motstående side skal minne oss om vårt løfte, - om "på æresord og etter beste evne å gjøre min plikt mot Gud og Fedreland, hjelpe andre, adlyde speiderloven". - Og så tillater vi oss å presentere:

Øverst t.h. gruppens stifter og første leder Erik D a h l e . Videre rundt mot venstre smiler flokkleder Ellen Nordengen, troppsleder Josef Vallner, troppsassistent Georg Wawrzyniak, lag- og flokkassistent Per Anstensen som også er gruppekasserer, gruppeleder Thorleif K r i s t i a n s e n og lagleder Fredrik Bolin. - Nederst to ting som har gitt oss god inspirasjon: Birkebeinermerket t.v. - og et ord av Kipling.

A - k e - l a .
Vi vil gjøre vårt beste.
Gib-Gib-Gib.
Vi vil gåb-gåb-gåb.

jungelen omkring Waingunga-floden.

Fullmånen lyser blekt og får elvevannet til å skinne som sølv. Vi er ved Seeone-ulvenes råds klippe. Vi møter den kloke ulven Akela, og Baloo, den gamle brune bjørnen, han som lærer ulvungene jungelens lov. Her finner vi Bagheera, panteren, den dyktigste jegeren i jungelen. Og langt oppe i skyene Chilglenten, postbudet i jungelen, og mange flere. Vi støter på Mowgli, menneskeungen som bor hos ulvene og lærer loven.

Dette er rammen om arbeidet som vi driver med guttene fra 8 - 11 år.

Vår Akelas flokk
er en lydig skokk,
med lva grønn og gul,
du kjenner oss jo nok.

Ja, rusler du forbi Speiderhuset en mandag mellom kl. 17.30 og 19.00 og du hører liv og röysle, så ta det ganske rolig eller stikk innom hvis du har tid, for det er bare de yngste i 5. Moss' Speiderfamilie, ulvungene, som har sitt vanlige møte. Sett deg på en av kubbene i det koselige rommet, se og hör. Men først må du fly på fantasiens vinger over mange land til India og våkne opp et sted i den tette

De er ennå for unge til å bli speidere, men som ulvunger legges grunnlaget for den videre speidergang gjennom Kiplings herlige "Jungelboka".

Bare lek?... Ja, formen er lekens. Men det er alvor bak. Vi ser det karakterfostrende bak hver lek og gjennom den jungelatmosfære som vi prøver å skape i flokken.

J- 1947 - da fikk vi ulveflokken - - -

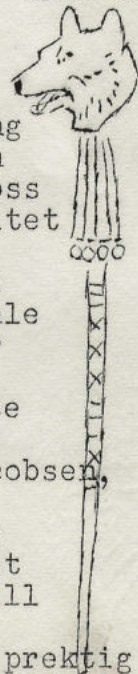
Da troppen hadde vært drevet i halvannet år etter frigjøringen var de fremste guttene kommet så langt at vi måtte se oss etter nye rekrutter. Randolph Wiig var dengang troppsleder og sammen med Marianne Willenstrand satte han seg inn i ulvearbeidet og startet den 1. febr. 1947. 5. Moss Ulveflokk. Flokken har siden den tid vært i stadig aktivitet og som ledere gjennom disse årene har virket:

Marianne Willenstrand og Randolph Wiig 1947, Sigrun Mostad 1947-48. Erik Dahle 1948, Inger Eriksen 1948-50. Erik Dahle 1951, Marit Andersen 1951-55, og vår nåværende flokkleder Ellen Nordengen fra 1955.

De som har hjulpet til med assistentarbeidet gjennom disse årene er: Gerd Lauritzen, Sonja Pedersen, Turid Davidsen, Gerd Anstensen, Karin Elvestad, Lillian Finseth, Gerd Jacobsen, Unni Hoel og Per Anstensen.

Det er blitt en mengde møter og turer gjennom disse årene for ulvungene. Det meste av programmet på møtene er hentet fra livet i jungelen, enten i form av leker eller skuespill som guttene fremfører.

Her i Moss er vi jo også så heldige å ha egen "hule". Et prektig

rom med alle jungelens dyr på veggene og det får oss til å føle oss "hjemme". Men en ulv trives ikke bare innenfor disse veggene, han vil ut.... Vi minnes alle de turene som er gått til "Canada", vår prektige hytte på Årevoldtangen, enten som en deilig fottur eller med båt opp Mosseelva. Besøkt speiderguttene når de har hatt leir i nærheten har vi gjort, og Mosseskauen er ofte blitt brukt som "jungel". Her har vi også kjempet om "Kongens Ankus", med alle de andre flokkene i Kretsen. Det første året gikk det ikke helt bra, men i 1955 gikk flokken bort og ble best. Og hvem husker ikke turen til Raknerød gård hvor guttene etter tur fikk seg en ridetur. Mange såre ender ble det.

"Kongens Ankus"

Mange gutter er det som gjennom tiden er gått fra ulveflokkene videre inn i speiderarbeidet. Et godt bevis på at de ikke mister lysten selv når de forlater jungelen er det ulvekullet som begynte i 1947. Disse guttene ble i vår opptatt som rovere og er de første i 5. Moss Gruppe som har begynt nedenfra og fullført. Idag teller flokken 13 opptatte ulver og 11 mykklabber. De blir ledet av "Akela" Ellen Nordengen, med hjelp av "Chil" Anne-Lise Pehrson og "Kaa" Per Anstensen. Dessverre er dette toppen av antall gutter en kan arbeide med, for det står en like stor flokk og venter på å få delta i "Jungelens" liv.

Hvorfor jeg ble ulvunge.

I anledning gruppens jubileum har Akela spurt sine ulver hva de synes om ulvearbeidet og hvorfor de begynte. Her er noen av svarene:

Rolf-Erik Johansen: Jo, jeg tenkte at det var morsomt og at det ble noen turer og litt av hvert å lære. Jeg liker å gå på møtene. Og det er mange morsomme leker å lære. Og det er mange ting å pusle med. Og det er mange merker å ta hvis en vil. Og da vi har vært ulvunger blir vi speidere og da blir det vel litt mer morsomt også. Da blir det større turer og mer å lære. Det snakket mor og far om til meg, så fikk jeg lyst til å begynne.

Trygve Moe Olsen: Jeg fikk lyst til å bli ulvunge for min far har fortalt meg så meget om alt det kjekke han opplevde som speidergutt.

Carsten Vogt: Jeg ringte på hos kameraten min, moren hans kom ned og sa han var på ulvemöte. Jeg lurte på hva det kunne være. En dag senere snakket jeg med han, Han sa at på det möte de hadde, lekte de og sprang og haddé det morro. En gang iblandt hadde de turer i skogen. Da hadde de stafett og andre ting. Alle hadde en flott drakt. Jeg fikk lyst til å være med på alt dette og på en sånn drakt. Jeg gikk og spurte mor og far om jeg fikk lov å begynne. Det fikk jeg lov til med en gang. Jeg var veldig stolt den dagen jeg avla löftet og fikk lov å bruke ulvedrakten.

Jörn Injar: Jeg hadde hørt at en speider hver dag skulle gjøre noe for å hjelpe en annen. Så hadde jeg hørt at de dro på tur i skog og mark og lærte naturen å kjenne. Lærte å bli en bra gutt og stelle med dyr og trær og planter. Derfor ble jeg ulvunge.

DU SKAL LYDE
DEN GAMLE ULV-
SLIPP IKKE TAKET.

På neste side smiler øverst til høyre 3 kjekke ulvunger, de kan igrunnen være hvemsolhelst, for de som de andre smiler ved tanken på det speiderliv som ligger foran dem og trives selv for tiden stort i Jungelen. Det de i øyeblikket titter på er:

Øverst til venstre en idyll fra "Canada". En speider er dyrenes venn, og her er speidergutten og hunden begge like glade over solen og sommerleirlivet.

Nederst til venstre: Roverne trener i kano-paddling i strykene i Ottaelven ved Skjåk under 4. World Rover Meet i 1949. Etter leiren dro 9 kanoer ned elvene til Moss og vakte ikke liten oppmerksomhet. Ikke alltid manøvrerte vi strykene like fint som her, men hva enten seilasen går over eller under vannet, er paddling en forfriskende, spennende og herlig sport.

Nederst til høyre: Pionérarbeider kaller speiderne slikt som har med brobygging, tauverksarbeider, tårnbygging og annet praktisk skogs- og friluftsarbeid å gjøre. Her er det øvelse i brobygging under en eller annen treppskonkurranse.

VET DU - at på de 11 årene som er gått siden vi startet for godt igjen i 1945 er det i treppen avlagt ialt 40 førstegader?

For 15 år siden - og idag.

Bildene på motstående side viser glimt fra speiderlivet i 5. Moss for 15 år siden, og idag.

Det nederste bildet i midten på fotomontasjen er tatt på Jeløy i 1941 under troppens første leir. Bildet viser Arvid Ås (t.h) og Ivar Astring iferd med å steke bröd på pinne. Sannelig vi begynte primitivt. Og primitiv speiding har vi fortsatt med, den b ö r være det, innimellom ihvertfall.

Til venstre överst er Ravnepatruljen iferd med å lage skikjelke under kretskonkurransen vinteren 1956, f.v Erik Blekeli, Tor Anstensen og Knut Andresen.

Överst i midten ser vi vårt kjære "Canada" på Årvoldtangen, den vesle hytta på den fine leirplassen og det store friluftts- og padleterrenget omkring.

Til høyre de første orienteringsmesterne i 5. Moss, Per Henning Kristiansen og Finn Saugestad som vant i löpet om professor Iversens vandreskjold i 1955.

Nederst til venstre, Roverlaget på posetur i påsken 1955.

Nederst til høyre padler en av våre roverkanoer frem i stille sund i Vansjö for et par år siden.

RS - et brorskap for FRILUFTSLIV OG TJENESTE

STYR DIN KANO SELV, skrev Baden Powell i sin bok "Rovering to success", roverboka som på norsk heter "Veien fram" og som er grunnlaget for roverarbeidet. Rovering (av det engelske r o v e = vandre) er speiderarbeidet for guttene over 17 år. Roverboka fremstiller roverspeiderens liv som en kanoferd, der det gjelder å styre seg vei gjennom farlige sjøer og skjær. - Da "birkebeinerpatruljen" i 5. Moss høsten 1948 var ferdig med denne prøven startet man 5. Moss roverlag 18. okt. 1948 med Erik som leder og disse roveaspirantene: Henry Brinchmann, Fredrik Bolin, Tlygve Wilson, Hallvard Tønnesson, Knut Westby, Adolf Upsahl, med Arvid Ås som lagassistent. I löpet av vinteren gikk man gjennom RS-aspirantpröven og St. Georgsdag 1949, 23. april, var alle klare for opptagelse. Vi deltok i kirkepa. aden i Moss og dro på skauen etterpå, til en plass som senere hver St. Georgshelg er brukt til roveropptagelser. Så begynte roverlivet for alvor, et brorskap for friluftsliv og tjeneste, og vi padlet iveri....

DE FØRSTE MÅL i lagets virke var kanobygging og deltagelse i det 4. verdens Rover Moot i Skjåk sommeren 1949. Erik dro til Gilwell Park i England på Rover-Gilwell våren 1949 og det ble god fart i lagsarbeidet. Henry og Trygve bygget den første kano i laget, "Hal-Bana", og utover våren ble det kanobygging på Speiderhuset over en lav sko. Hele 5 nye canadiske kanoer tok form på beddingene, vi bygget dem 2 og 2, og i juli var det stabelavløpning i Vansjø. Det ble bare tid til litt trening før kanoene ble sendt til Skjåk. Laget reiste via Sognefjord til Skjåk og hadde en fin leir i lag med 3000 ~~rover~~speidere fra mange land. Under leiren ble også 5. MOSS ROVERLAGS BESTIGELSE AV GALDHØPIGGEN foretatt, i tett tåke. Senere var vi alle på 2 døgns fjelltur sammen med utledningene, i lo-mannsgjenger. Etter leiren startet så

K A N O F E R D E N SKJÅK - OTTA - LÅGEN - ØYEREN - VANSJØ - MOSS.
Ialt 9 kanoer var med, hver med 2 mann. Vi var 5 kanoer fra 5. Moss, og 4 mann. Dessuten 3 Oslokanoer og lederens, Øistein Borgenhøvs. En kanadisk og en australsk rover gjorde ferden internasjonal. I 10 dager og netter, med mange dukkexter og spennende opplevelser, padlet vi, og levde friskt og hardt friluftsliv inntil vi kom til Canada og senere Neset i Moss og begge steder fikk en overveldende mottagelse, med rådmannstale og kommunal middag! Jo, sannelig, kanopadling var fine saker og denne turen gav meismak.....

Opp og ut på padletur - sang vi i kanosangen vår og vi planla nye turer. Opp i padleeldoradoet Vansjø gikk ferden titt og ofte. Vi hadde to man med på padletur i Hobølelven, fra Enebakk (og Oslo!) ned elvene til Vansjø og Moss. Ved siden av møteprogrammer med kåserier og praktisk trening planla vi stortur i Glomma i 1950. FRA TOLGA TIL MOSS gikk denne turen, og den var om mulig enda et hakk bedre padlemessig enn ifjor. Vi hadde 3 kanoer, 2 kanoer og 4 mann fra 5. Moss, pluss 2 andre mossinger. Ledet av kanoen "Woody Woodpecker" med Henry og Boysen bar det nedover. Denne kanoen ble knust i Urstrømsfossen ved Barkald, en ny ble sendt oppover, og ferden fullført på 14 dager, ialt 450 km. HALLINGDAISELVA var målet neste sommer. Etter arbeidsleir ved Tisleia (opprensning for regulering til kraftstasjon) padlet 9 kanoer, derav 4 fra 5. Moss, med Erik Dahle som leder fra Nesbyen til Drammen på en uke. Kringkastingens Rolf Kirkvaag var med på endel av turen og sendte reportasje fra kanoen Gyldne Bever. Igjen var 5. Moss "på eteren", etter Glommaturen 1950 hadde deltagerne to ganger vært med i sendinger om ferden, sannelig begynte det å bli luft omkring både roverlaget og padling. Hallingdalsturen ble også filmet av Norsk Film. TISTEDALS VASSDRAGET Ørje-Halden var padlearena for laget under en kortere sommertur i 1954.

1950 TIL
SCHWEITZ ALPELAND

feil, var i 1953, ✓

gikk lagets hittil største utferd, 1954, til 5th. World rover Meet. Sammen med ialt 24 fra Moss dro vi på lastebil "Europa rundt" og var 10 dager i lei- ren oppe i det herligste Alpe-land. Gjennom 9 land gikk tur- ren, og mange inntrykk fikk vi med. Ferden gikk på landstryk- ermanér med soveplass i grøfter og kratt.

LAGLEDERNE. I 1950 ble Torgeir Gillebo lagleder etter Erik. En kort tid fra 1951-52 var Christopher Magnus lagleder, da Torgeir overtok gruppen etter at Erik flyttet. Høsten 1952 ble Fredrik Bolin lagleder. Siden har man hatt "baser" til å lede møter og turer, slike har vært Per Anstensen, Josef Vallner, Trygve Lauritzen, Nils M. Bjerck, Håkon Westby, Carl O. Solberg.

Vinterturer har laget også hatt. Sneheimen er en fin plass for ekte roverliv. Påsken 1955 dro 5 mann med telt og pose og toboggans på slep over Hardanger- vidda, og påsken 1956 dro 5 nye mann + 4 fra 2. Moss gjennom Rondane fra Alvdal til Otta. Vi fant begge ganger vinterspei- dingen frisk og forlokkende og teltliv på sneen er helt fint bare man innretter seg riktig med skikkelig utstyr.

TURLIVET ellers har vært drevet med "haiker" i skog og mark og padleturer i Vansjø, Nordmarksturer m.v. og i den senere tid har orienteringsløp blitt en populær sport innen roverlaget.

J ROVERHULA samles gruppens eldste annenhver mandag, og slik har det vært nokså fast siden starten.

Hva bruker vi så tiden til der? Møtene har en fast ramme, og det program som møtebasen putter inn spenner over både oppfriskning av gamle speiderkunnskaper, kåserier, diskusjo- ner, drøfting av turarrangementer for trapp og lag, planleg- ging av hjelpetjenester, foredrag. Vi har benyttet mange uten- forstående til interessante foredrag fra samfunnsliv, og våre egne folk har holdt kåserier. En tid hadde vi fellesmøter med eldre speiderpiker og da gikk diskusjonene livlig. Fra tid til annen - nok ikke så meget som vi burde - har vi gjort hjelpetjenester, på Speiderhuset, eller ute blant folk eller institusjoner som trenger det. - Siden 1949 er ialt 37 rovere i laget, men mange er reist vekk, og nå er vi ca. 14 mer el- ler mindre aktive. - La oss høre hva gamlegutta, som startet gruppen og laget, har på hjertet:

ERIK DAHLE (salgssjef, Oslo): Rovering er ikke snakk og prat, men aktivitet, samarbeide og opplevelser. Innstillingen må altså væ- re å gi og ikke å ta imot.

EGIL RUSTEN (sivilingeniør, Lysaker): Speiderbevegelsen har lært meg å sette pris på å ferdes i naturen og lært meg betydningen og gleden av nybygging, åndelig og materielt.

ROLF BJØRGE KROGSVOLD (bankfullmektig, Oslo): Speiding er ikke medlemskap, men levemåte. Min speidersaga er en ufer- glemmelig herlig tid, ikke minst i 5. Moss' rekker.

ARVID ÅS (universitetsstipendiat, cand. psychol., Oslo): Speiding for voksne forstår jeg som en livsholdning som går ut på å fin- ne stiene selv i livet, og hjelpe andre til å finne dem.

OG VI SOM

det er altså

5. MOSS GRUPPE.

JUBILERER-

som nå består av:

5. Moss ulveflokk

med

14 ulvunger
11 "myklabber"
2 ledere

5. Moss speidertropp

med

25 speidere
i 4 patruljer
3 ledere

5. Moss roverlag

med

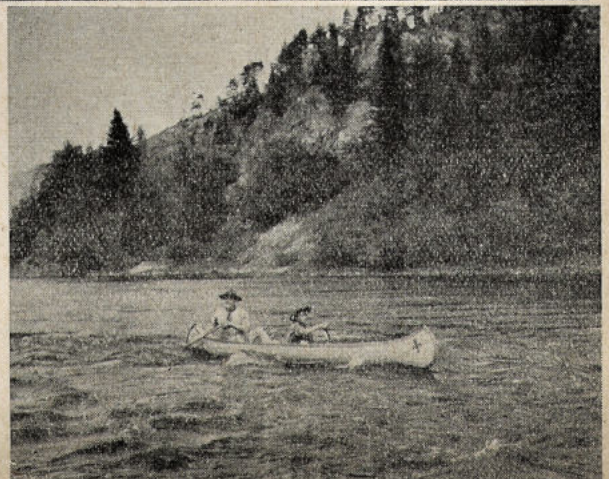
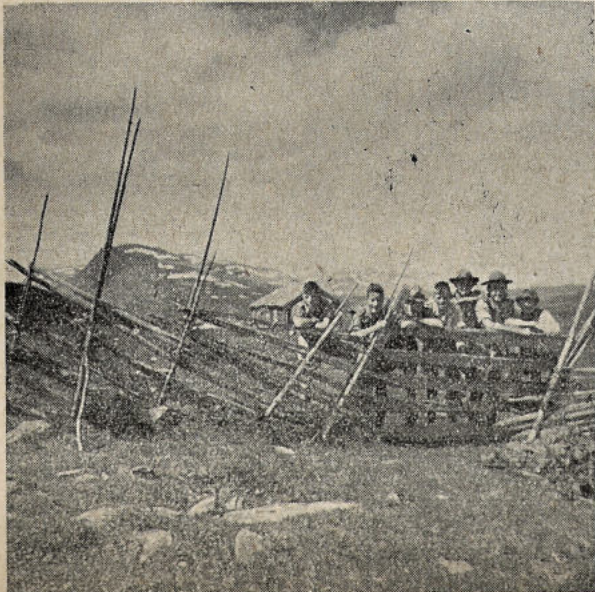
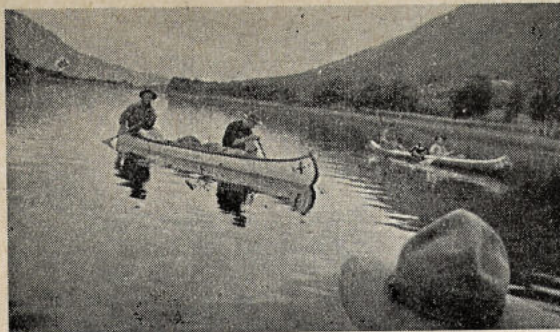
15 rovere
2 ledere

-og så får vi vel ta med gruppelederen, altså ialt 75 speidere.

ssssssssss

BLA'R DU OM IGJEN, så ser du bilder som viser:

Øverst til høyre: Glømpapadlerne (Tolga-Moss) 1950, på Rena.
Førreste rekke f.v. Fredrik Bolin, Ivan Hovland, Hans Kristiansen, alle 5. Moss. Bakerst f.v. Kjell Jøhansen (6. Moss), Alf Olsen (3. Moss) og Henry Brinchmann, 5. Moss. Øverst t.v. er padlerne på elven ved Alvdal. Nederst: t.v. 5. Messinger på fjelltur ved Skogshorn under arbeidsleiren i Tisleia 1951, og t.h., i god fart, en av våre kanøer nedover Hallingdalselva.

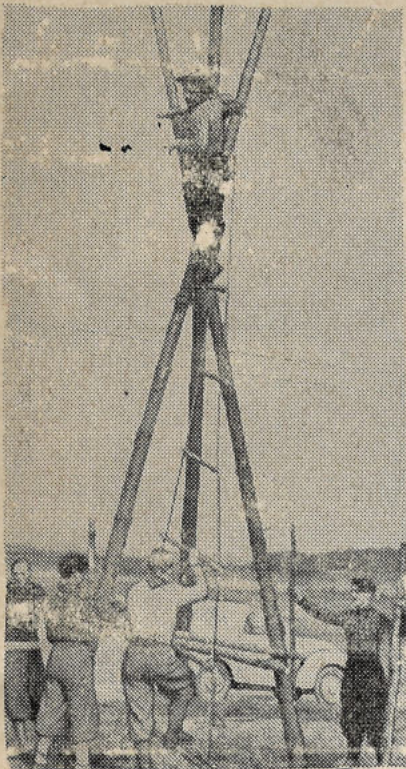

FORELDRE RÅDET er et fjerde, og uhyre viktig ledd i en speidergruppe. I 5.Moss har vi vært så heldige i mange år ha hatt et godt foreldreråd. En tid hadde vi også en mødreklubb, som drev aktivt og hjalp gruppen på mange måter. Vi lar denne ideen gå videre påny til våre mange interesserte ulve- og speidermødre av idag! - Foreldrerådet i jubileumsåret består av konditormester C.Westerlin, formann, fru Saugestad, fru Moe-Olsen, politimester Ragnar Blekeli og h. Knut Blomgren. Vi har vårt nuværende og tidligere foreldreråd å takke for meget, bl.a. cvn og annet utstyr til hytta og for god hjelp ved mange arrangementer, samt kjærkomne kentan-ter ved ymse høve.

PÅ NESTE SIDE ser du bilder fra 5.Moss-speiding til lands og til vanns.

Til venstre er våre birkebeinere iferd med å bygge et tårn under den store "skovmandsturneringen" i Danmark i 1950. Det var et anstrengende løp over flere dager med mange oppgaver.

I midten øverst: Glade Mossespeidere i den store landsleiren i Mandal i 1948, sammen med en av leirens celebre gjester, prins Harald (i seilerhabitt), som blir vist omkring i Møssleiren av daværende avdelingsleder Klaus Hansen. Nederst er vår første sjøspeiderbåt "Resolutt" under fulle seil i Værla i 1951. Til høyre 3 sjøspeidere fra 5.Moss sammen med to vestlendinger under kurset på Hvaler i 1956.

5. Moss Gruppens Medlemmer Hösten 1956.

GRUPPENS leder: Thorleif Kristiansen.

FLOKKEN: Ellen Nordengen, fl.l., Anne-Lise Pehrson, fl.ass.
Per Anstensen, fl.ass.

Ulvunger: Kjell Bengt Andersen, Ragnar Blekeli, Bengt Haagensen, Vidar Hauge-Halvorsen, Jörn Injar, Rolf-Erik Johansen, Trygve Moe Olsen, Kjell Nordlie, Trond Reiersen, Jan Rosendahl, Per Oscar Saugestad, Stål Svenning, Carsten Vogt, Lars Thorsrud.

Myklabber: Stein Balstad, Björn Roald Bakkerud, Bengt Lie Hansen, Arild Hagen, Per Andreas Vogt, Kim Brandstrup, Tore Bachmann, Björn Erik Jenssen, Tom Benkow, Tore Eliassen, Odd Brede Gundersen.

Troppen: Josef Vallner, tr.l. Georg Wawrzyniak, tr.ass, Willy Andersen, tr.ass.

Hauk: Ivar Kristiansen, p.f., Björn Bjerk, Eilert Olsen, Rolf Stjernberg, Roar Andersen, Bjarne Engene, Erik Håkanson.

Heire: Örnulf Östbye, p.f., Per Henning Kristiansen, Jan Erik Blomgren, Erik Nes, Per Engene, Paul-Erik Krogs vold, Kjell-Åge Martinsen, Knut Lie Hansen, Tore Strømme, Dag Rosendahl.

Måke: Per Hubert, p.f., Finn Saugestad, Per Kr. Blomberg, Arne Thorvaldsen, Tom Næss, John-Tor Jansen, Nils Wevle, Björn Solem.

Ravn: Tor Anstensen, p.f., Knut Andresen, Erik Blekeli, Harald Bruun Pettersen, Knut Halvorsen, Knut Nes, Bjarne Brynildsen, Trond Harstad, Olav Myhre, Per-Björn Lundblad.

RS-laget: Fredrik Bolin, l.l., Per Anstensen, l.ass., Nils Marthon Bjerk, Oddvar Eng, Odd Vågmo, Håkon Westby, Trygve Lauritzen, Bengt Vines, Finn Kraft, Ole Jörgen Johannessen, John Erik Bjerk, Carl Oddvar Solberg, Eilert Björnstad, Per Emil Pedersen, Leif Tybring, Leif Age Andersen, Fred Pettersen.

TROPPEANGEN:

1/ Vi er speidere fra Moss, og hva som gjemmer seg i oss,
det er det neimen ikke lett å si så fort. Vi er Mossetroppen femte,
late karer er vi ente. Kom å bli med ut i speiderlivet vårt.

Refr.: For vi er unge gutter ifra Norge langt i nord, vi er unge
jippeijieija,
som unge gutter avla vi vårt speidertroskapsord, vi er unge
jippeijieija.

2/ Og vil du lete etter oss, så let blandt fjell og li og foss,
ja let i skauen, let på "brakka", let ved sjö'n. Der vi traver, leker, bader
trener hardt til merker, grader. Kom og bli med ut i speiderlivet vårt.

3/ Oh, Canada, vårt paradisi, i sol, i regn, i storm og bris,
ja der er Vansjö, der er villmarkens natur. Sammen dröfte
speidermålet när vi samles rundt om bålet. Selve livet blir en
herlig speidertur.

FLOKKSANGEN:

1/ Vi er ulveunger raske, femte det er flokken vår.
Vi kan landeveieib traske, over fjell og li vi går.

Refr.: Vi er friske vi, ja det skal jeg si,
kom og hils på oss, ja oss fra femte Moss.

2/ Stjerner, merker skal vi vinne for å nå mot målet opp,
så en dag da vil du finne alle oss i femte Tropp,
Vi er friske vi, -----

LAGSANGEN:

Vi rovere fra femte Mossetropp, vi frykter ikke no'n, vi taper
ikke tro'n,
på at vi når det mål som vi vil nå, vi maser bare på og henger i
gjör vi,
Og når de andre taper motet, vi löfter hodet, far fart i blodet.
Vi tar vår törn og henger bare i. For full av fußt og fart og
energi er vi.

Beredt

til ny innsats
for speidersaken
og 5. Moss,
sier jeg,
på gruppens vegne:
Takk for at De ville
lese gjennom dette
heftet - og vel møtt
til godt samarbeid
i nye år!

Vær hilset — UGHI Corvado-folket i „Canada“ på sommerleiren 1954 foran stammens store teepee. — Hytta og leiområdet vårt har vært et samlingspunkt i de siste 8 år, men vi vil bygge ut hytta — og ønsker alle gode krefter vel møtt til felles tak for en felles sak.

„Vi er

Mossetroppen femte“

Spredte og ufulltendige glimt
av 5. Moss Speidergruppe
gjennom 15 år

1941 $\frac{25}{8}$ 1956

Tilhører:

5. Moss roverlags

historiske samling

SPEIDING

er oppøving i
god samfunnsånd
gjennom friluftsliv,
sa Baden-Powell — —

Vi er speidere fra Moss
og hva som gjemmer seg i oss,
det er det neimen ikke lett å si så fort -
for

VI ER MOSSE-TROPPEM FEMTE,
late karer er vi 'ente,

KOM OG BLI MED

UT I SPEIDERLIVET VÅRT!

oooooooooooo

Noen unøytidelige blad omkring

5. MOSS SPEIDERGRUPPE

gjennom 15 år

1941 - 25. august 1956

oooo

Tillegnet

speiderbrødre ute og hjemme, foreldre, ledervenner.

*Kjære leser -
Kjære speidervenn.*

15 år er også en tid. Ikke så meget å juble for, men i glad takknemlighet for hva 5. Moss har betydd for oss i disse årene, drister vi oss likevel til å markere det lille jubileum, blandt annet med dette minnehefte.

4 av de 15 år mistet vi, på grunn av krigen. Men når sagaen skal skrives er det likevelli ikke så lite som har hendt i disse 15 (11) år. Det er vårt håp og vår tro at speiderarbeidet i 5. Moss gruppe har gitt noe positivt, noe byggende og godt, til hver enkelt en av de hundreder som i årene har gått gjennom våre rekker.

Ulvungenes jungleeventyr - speiderens praktiske trening og lek - roverens søken på egne stier for å bringe speidingens resultater ut i livet, d e t er veien.

Hva vi vil? - " vi vil strebe å være, sanne mennesker etter Guds sinn. Bringe landet og hjemmet vårt ære, løkke smil fram på sorgtyngnet kinn. Ta opp kampen for det gode, stöte ondskapens åndehær ned. Leve livet med opplöftet hode, gi hjertet samvittighets fred."

Og til det vil vi hjelpe hverandre-----

Alt hell og godt mot videre önsker vi dere og oss selv.

5. MOSS SPEIDERGRUPPE.
av NSF.

SLIK BEGYNTE DET -

DET VAR EN GANG en patrulje som het Bøffel i 2.Moss tropp. Det var en roverpatrulje. En sensommeraften for 15 år siden satt de unge speiderkameratene der og pratet om fortid og fremtid. De ville gi speidereventyret til nye gutteskarer, nye patruljer, slik de selv hadde fått oppleve det. Så ble de enige om å starte en ny tropp. De skilte lag med sin hederskronede, gamle tropp, og så ble 5.Moss tropp til. Dagen var 25. august 1941, og det er den troppen som senere er vokset og blitt 5.Moss gruppe. De som gikk ut av 2.Moss og startet 5.Moss var Erik Dahle, Rolf Bjørge Krogsvold og Egil Rusten. De fikk med seg noen ivrige, unge karer som skulle danne stammen i den nye troppen. Det var Arvid Ås, Ivar Asting, Helge Færden, Nils Marthon Bjerk. Det begynte levende, men -

så kom krigen. Speiderarbeidet tiltalte ikke det nye herrefolket, og 5.Moss var ikke mer enn 14 dager gammel da forbudet kom i forbindelse med unntagelsestilstanden 11. september. Speiderguttforbundet og alle dets underavdelinger måtte innstille, og mye utstyr måtte leveres inn. Men speiderideen var ikke død.

UNDER JORDEN fortsatte imidlertid speiderarbeidet, i 5.Moss som så mange andre steder i landet. Flere av troppens stiftere kom med i Hjemmefrontens arbeide, og 5.Moss var "representert" såvel på Grini som "på skauen". De yngre guttene som ble igjen i Moss drev tildels et godt patruljearbeidet, oppe i Ørehavna f.eks. levde Haukepatruljen i mange krigsår. I Moss gjorde speiderne en stor innsats også i Det sivile luftvern, som ordonnanser, i sanitet m.v. Krigstiden ble en prøvelsestid på mange måter for speiderne. Vel var det forsmedelig å måtte innstille arbeidet, men til gjengjeld fikk speiderferdigheter og speiderånd stå mang en hard prøve når det røynt på som verst. For de unge krabatene i den unge troppen vår ble det kanskje mest å gå å vente på den dag man igjen kunne tre frem og drive speiding i dagens lys. Og så en dag brøt freden løs, og -

SLIK FORTSATTÉ DET i 1945:

Ikke før var frihetsbudskapet forkynt, før troppens gutter banket på hjemme hos Erik Dahle. Nå ville de ta fatt for alvor og påny. Erik og lederne lot seg ikke be to ganger, på få dager var troppen i full sving igjen, nye aspiranter kom til, patruljeførere og ledere ble trent

opp hardt og raskt under ledelse av Arvid Ås. Denne patruljen het "Snøugle", og siden har UGLE alltid vært navnet på førerpatruljen i 5.Moss. 10.juni holdtes en troppstur til Elverhøi, og der tok vi imot Arvid da han kom inn etter sin 1.grads-tur, troppens første, - en kanotur i Vansjø. Det skulle ikke bli den siste kanaturen i 5.Moss' liv..... Troppens aspiranter ble delt i 2 gjenger, ledet av tropps-assistentene Erik Nordby og Ivar Riseng, som førte guttene frem til 3.grad. Også Eilif Wendel kom nå med som tropps-assistent. - 17.mai 1945 opptrådte troppen for første gang offentlig, vi hjalp til med arrangementene og deltok i barnetoget (det var den gang vi fikk lov til det..) For vår bistand fikk vi et flagg av kommunen, vårt leirflagg idag. "Den røde låven" på Verket (senere revet) var et populært samlingssted for møter og turer i denne første tiden. Snart var også tiden kommet til noe guttene ventet på, nemlig

Den første TROPPSLEIREN.

Den ble holdt ved stranden ved Kambo 30.juni-1.juli og en fyldig tropp deltok. Viltre krabater, mye morro, mye å lære, - sunnt gutteliv. Flere aspiranter ble opptatt som speidere under leiren. - Senere på sommeren holdtes en ny weekend-leir, på Revlingen. Erik var da i militæret, og Rolf Krogs vold fungerte som troppens leder. Nå nærmet sommerens clou seg:

PÅ SAGTOMTA ved Renneflott på Jeløy gikk sommerleiren av stabelen, 10.-14.august 1945. Herunder ble hovedmengden av troppens speidere opptatt og fordelt i de 5 første patruljene: HAUK (p.f.Knut Westby), HEIRE (p.f. Fredrik Bolin, MÅKE (p.f. Jan "olland), SKOGDUE (p.f. Hallvard Tønnessen) og RAVN (p.f. Nils Marthon Bjerk). Arvid Ås, Eilif Wendel, Ivar Risen og tildels Egil Rusten ledet leiren. Erik var i militærtj. UGLE-Patruljens medl. fikk nå 2.graden og ble patruljeførere og assistenter. Leirarbeidet gikk med liv og lyst, foreldrene kom på besøk og gutta demonstrerte allslags speiderferdigheter. Heire ble beste leir-patrulje. I SENERE ÅR er også Sagtomte benyttet til speiderleire, både av troppen og av Mossespeiderne samlet i avdelingsleir i pinsen. UTOVER HØSTEN kom troppsmøtene igang, vi holdt til i et lokale på Aug.P.Horns fabrikk, senere i Metodistkirkens kjeller, speiderne hadde ikke noe Speiderhus dengang. MOSSESKOGEN inntok fra nå av en sentral rolle i vårt turliv. Patruljene dro avgårde stadig vekk, særlig var Brochmannshytta et populært sted, den vesle gammen under Svartdalsås huset mange speidere (rekorden er visstnok 11 på en gang, da lå en halvveis oppi peisen). "Reinskouhytta" og Mil.Org.-hytta lenger vest, bygget under krigen, var også fine patruljehytter.

ÅRSFESTER hører også med i en skikkelig tropps liv, og vi hadde vår første i Gimlekjelleren 4. jan 1946. Vårt første foreldreråd ble valgt, med lektor A. Jac. Tønnesson som formann. Heire ble troppens første flaggpatrulje, Måke vant banneret.

PATRULJEARBEIDET ble satt i høysetet i alt virke i 5. Moss, slik hadde Baden-Powell startet speiderarbeidet og slik ville vi ha det. Men meget avheng også av troppens ledere, og vi var heldig alltid å ha gode troppsledere. Eilif Wendel overtok utpå høsten. Vi hadde nå mange morsomme terrengleker og snikeøvelser i Mosseskogen, også om vinteren. Patruljene forberedte seg til neste sommers store leir på Jeløy, nemlig

KORPSLEIREN som Metodistkirkens speiderkorps hadde. Vi hørte ikke med i dette korps, men var "kontakt" i Moss, hjalp til med leirforberedelser og ble invitert til en ukes herlig leir ved Tronvik sammen med 1000 speidere fra hele Norden. Her hilste 5. Moss for første gang på speidersjefen, B. L. D. Brekke.

SPEIDERHUSET kom inn i troppens liv fra høsten av. Ledelsen i Moss Avdeling fikk overlatt tyskerbrakken i Fr. Manskensgt. og så begynte dugnadene med innledning. En masse skrot ble lempet ut, vegger ble flyttet og rummene fordelt. Dette tok lang tid, et par år, før det nye huset kunne innvies i ferdig stand. Der begynte på en måte et nytt liv, vi fikk et fast holdepunkt.

1947 ble på mange år betydningsfullt. Vi fikk troppsrummet i stand, ikke minst takket være Randolph Wiig, som overtok som troppsleder på nyåret. Han hadde før deltatt bl.a. i det norske speiderarbeid i Sverige under krigen. Han dekorerte troppsrummet med St. Georg-bildet. Videre tok han snart initiativet til, i februar, å starte ulveflokk (se eget avsn.) og han forberedte troppens første utenlandstur til Danmark. Vi hadde på forsommeren en fin troppsleir på Revlingen, i Robinson Crusoe-stil, med "skibbrudne" patruljer som tok seg iland.

DANMARK kallet på 5. Moss denne sommeren. Troppen dro avsted etter innbydelse fra frender i Kolding og lå i leir ved Skamlingsbanken, Molvig. Reisen gikk med skipet "Svalbard", en hel tropp med Randolph som leder. Det ble en eventyrlig tur til internasjonalt speidermiljø og hyggelige verter. Vår egen Ravne-patrulje ble leirens beste patrulje. Guttene var gjester i speiderhjem før tilbaketuren, og Himmelbjerget ble "besteget". - Troppen var også representert på to andre store utenlandsleire i år, Per Anstensen var på landsleiren ved Silkeborg og Fredrik Bolin på verdensjamboreen ved Paris.

I THORSTEIN SKJÆVLA OG SKJERVAID SKRUKKAS FOTEFAR.

Troppen var nå blitt så gammel at de eldste patruljeførere var vokset ut over troppsstadiet. Høsten 1947 var så Erik Dahle kommet tilbake til Moss og overtok ledelsen. Han puttet disse

"framslengingene" over i en egen patrulje, og de kalte seg BIRKEBEINERE. Det var noe nytt, en overgangtid før roverlaget. Birkebeinerarbeidet bød på hardere friluftsliv, bygget på sagasens beretning om de to birkebeinere Thorstein Skjævla og Skjerwald Skrukka, som førte kongsbarnet over fjellet. 5. Moss var en av de aller første tropper i Norge som tok opp dette arbeidet. Man arbeidet med Birkebeinermerket, som stiller store krav til praktiske øvelser i friluft, og er endel av roverprøven. Turene gikk til Vansjø og Mossemark m.v. og mange fine turrapporter vidner om resultatrikt arbeide. Etter ett år var denne gjengen ferdig med Birkebeinermerket og fra høsten 1948 begynte de roverarbeidet for alvor.

1948 skulle for troppens vedkommende by på en kjempebegivenhet, "Speiderbyen", landsleiren ved Mandal med 12 000 deltagere. Erik Dahle forberedte dette for oss utover vinteren og en fulltallig tropp på 4 patruljer + birkebeinerpatr. dro avgårde. Mange Mandalsminner lever ennå, kjempeleirbål, turneringer, kongebesøk, leiruniversitetet m.v. "Hauk", p.f. Håkon Westby, ble 3 dager Moss' beste i leiren og en dag også Østfolds beste patrulje i leirorden. Birkebeinerne, "Grønnspett" startet i et krevende øvelsesløp og ble nr. 2 der. De 12 000 gutter store roverjakt i skog og hei hører også med til minnene, samt badelivet på den herlige Sjøsandene. - Senere på sommeren kom de danske speidere fra vårt besøk der ifjor på gjensisitt hit.

OH-Canada, vårt paradisi! ~

-Hvem kan vel tenke seg 5. Moss idag uten "Canada"? Hytta og leirområdet vårt ved Grevlingbukta i Vansjø er blitt et sentrum for vårt arbeide i de siste 8 år. Hyttas opprinnelse går tilbake til krigens år, da var den en vaktbrakke på Rygge flyplass. "Haukene" kjøpte den etter krigen for 25 kr. og hadde den som patruljehule i Ørehavna. Erik satte igang for at det skulle bli troppshytta og han og Håkon Westby fant en fin tomt til den på Årvoldtangen. Rygge herredstyre sa ja til søknad om å få sette den opp der, og høsten 1947 begynte transporten. Hytta ble demontert og fraktet på kjelker oppover isen om vinteren. Mang en hard tur måtte til, 8-10 mann i draget foran tunge kjelker. Egil Rusten gikk på NTH og var vår bygningsingeniør i dette arbeidet. Hytta ble gjort høyere og større enn tidligere. Utpå våren ble nye materialer fraktet i båt. I sterk vind engang gikk en hel båtlast under og fløt omkring. Men det ble plukket sammen igjen og hytte er det blitt. Den 21. des. 1947 var hytta under tak, men selve innvielsen kom ikke før 19. des. 1948, p.g.a. landsleirforberedelsene. Tidligere tyskerkøyer fra Speiderhuset ble fraktet opp og bygd om til speiderkøyer. Ved innvielsesfesten var mange tilstede, bl.a. Rygges ordfører Guren. Senere er plassen foran ryddet, ca. 80 stubber brøt vi opp. Uthus ble bygget av birkebeinere, leirplasser ble gjort istand. Det har stadig vært arbeid å ta fatt i der, og det

er også verdifullt. Derved blir det aktivitet, eller det bør bli det! Plassen foran hytta er sandholdig og fin-fin som leirplass, troppens sommerleire har vært holdt der mange ganger. Grevlingbuk er en fin badeplass og der har vi også kanohavn. Selve hytta mener vi bare skal brukes om vinteren, om sommeren ligger vi ute eller i telt. Skogen er variert deromkring, og dyrelivet er også godt. "Fusherren" selv, grevlingen, forsvant desverre fra sine huler like ved hytta da vi begynte å bygge. Pengene til reisning av hytta ble skaffet ved forskjellige dugnader av guttene. Både tropp, flokk, roverlag og også pikespeiderne i Moss har hatt mange, fine turer til Canada i årenes løp. Stedet har også vært en "port" til vårt kanoeldorado, Vansjø. Hallvard Tønnesson var den første hyttefut, senere har Odd Vågmo, Per Brynildsrud, Nils M. Bjerk og Georg Wawrzyniak vært hyttefuter.

I MOSQUEGOENES LAND lever guttene når det er sommerleir i Canada. Mosquego er indianer navn på grevling. Erik Dahle holdt sommerleir i indianerstil for guttene i 1950, mens troppslederen fra høsten 1948 (da Erik startet roverlaget), Leif Merlie, dro på Gilwellkurs på Sverveli. Svartføtter og rødansikter trivdes stort i Canada på leiren og foreldrene kom på besøk og ble bevertet med "Canada-suppe" og brød på pinne. Leiren ble avsluttet med en stor 2-dagers kanotur for hele troppen med voksne ledere ifølge.

Speiding til sjøs ~

Som en av de første tropper i landet tok 5. Moss i 1950 opp sjøspeidingen. Gjennom et Oslorederi skaffet Erik oss en gammel livbåt, ca. 20 fot, og den ble satt istand av en sjøspeiderpatrolje vi opprettet. Båten ble døpt av flokkleder Inger Eriksen og fikk navnet "Resolutt". Bengt Vines, Erling Flater, Arne Anåresen og Rolf Roos var stammen i mannskapet. I de kommende sommere hadde de mange fine tokter, til sjøspeiderkurs på Løvøya, til peffleir ved Larvik, langtur til Strømstad og seilas i fjorden. Men båten var ikke ny, skroget ble slitt og uheldigvis ødelagt etter 2 år. - Vi fikk tak i en ny livbåt, mye større, desverre for stor for vårt bruk. "Granada" ble solgt igjen uten at vi fikk den i bruk. Mannskapet slet hardt med den, bygget en kano som de solgte for å tjene penger, var på dugnader m.v. I Vansjø ved "Canada" hadde vi noen år en jigg, "Erik", som et par sommere gjorde god tjeneste til småturer på Vanemfjord. Noen skikkelig sjøspeiderbåt har vi ikke hatt på mange år og det står nå høyt på ønskelisten. Høsten 1956 gikk noen av gruppens rovere sammen om å kjøpe en seilbåt, men det har hittil ikke falt heldig ut. To sommere har deltagere fra 5. Moss vært med på sjøspeiderkurs på Spjørøy, og det er vårt håp å komme igang igjen med frisk speiding til sjøs om ikke så alt for lenge.

MEN NU BEGYNNER troppens saga å bli lang, og de siste fem års begivenheter får summeres i korthet slik:

GRENAA-jamboretten var målet sommeren 1951. Troppsleder Leif nedla et stort arbeide for å få troppen på denne Danmarksturen. En fulltallig tropp med gode patruljer deltok og hadde en opplevelsesrik tur omkring i broderlandet, foruten selve leiren.

LANDSLEIREN I VERDAL var begivenheten sommeren etter. 5. Moss deltok i sin 2. landsleir, solskinnleiren, og gjorde seg bl.a. bemerket med god underholdning ved leirbålene. Samme sommeren var 4 av gruppens ledere i England på den første verdensleir for ledere, Indaba, i Gilwell Park ved London.

SOMMEREN 1953 ble det ingen stor sommerleir, fordi så mange av de voksne ledere ble lokket til den 4. Rover Moot i Sveits. På eftersommeren dro man til Vestfold en week-end. I påsken var det førerpatruljetur til Canada. På høsten kom det så mange nye speidere at vi igjen måtte utvide til 5 patruljer. Oddvar Eng, som hadde vært troppsassistent noen år, sluttet, og Leif Duenes begynte som ny assistent.

INDIANERLIV ble det påny i 1954. Troppens sommerleir i Canada var forberedt ved at guttene selv sydde indianerdrakter. På førerpatruljens påsketur til Øylo i Valdres ble det trent i vinterspeiding, kombinert med påskehygge. På sommerleiren var patruljene delt i 4 "folk" med indianernavn (se heftets bakside).

DANMARK IGJEN. Sommeren 1955 dro troppen sørover igjen, til den danske jamboretten i Heitakrok ved Aarhus. Guttene fikk gode venner hos speiderne der og bodde privat etter leiren. Mottagelsen og leiropphold var storartet og det ble knyttet varige forbindelser med de danske speiderbrødre. En stor begivenhet som ennå er fersk, og som derfor kun vies disse få ord. Utpå høsten sluttet Leif som troppsleder. Per Anstensen overtok. Etter nyttår 1956 overtok Josef Vallner med Georg Wawrzyniak og Trygve Lauritzen som assistenter. Jubileumsårets sommer bød på

LANDSLEIREN PÅ VOSS der 5. Moss deltok med 28 gutter og 3 ledere. Våre 4 patruljer hadde en fin leir, med fjelltur og godt leirliv. En ekstra spiss på leiren var besøket av våre danske frender fra Aarhus, våre verter ifjor. 57 mann høy kom de til Moss før leiren og var hos oss noen dager før vi sammen dro til Voss. Et stort lørdagsshow i Nesparken ble avviklet 28. juli.

5. Moss tropp er i jubileumsåret, liksom ifjor og et par ganger tidligere, flaggtropp i Varna krets. Ved siden av det her omtalte troppsliv kommer bl.a. kretsens store konkurranser vår og høst med, som regel i form av store øvelser i Mosseskogen, videre pinsleire på Jeløy, Kambo, Larkollen, Evje, Vansjø m.v., samt de årlige fylkeskonkurranser, som vi ennå ikke har vunnet noen gang. "Speideruka" i Moss 1949 var også en stor begivenhet for alle.

ÅREBLADET er 5. Moss gruppes private organ, - en budstikke som utkommer av og til med ujevne mellomrum, i sten-sibrt form. Bladet går nå i sin 6. årgang, årgangenes størrelse har vært fra ett og opptil 5 nummere. Bladet inneholder smånytt fra speiderlivet i gruppen og sendes alle våre "utvandrede" ledere og rovere, samt ledere og speidervenner mange steds hen. Vi setter alltid pris på å høre nytt utefra til Årebladets spalter. Navnet er ment å kombinere både redaksjonens eventuelle poetiske åre og de mer konkrete årer vi har padlet og rodd oss frem med nå gjennom 15 år.

PÅ DE SKRÅ bredder har vi også begitt oss ved at par anledninger, privat og offisielt. Foruten vanlig speidersketsjer - underholdning som alltid hører med til leirbål og fester, må vi nevne speiderteateret "Liv i leiren" som 5. Moss tropp oppførte i Parkteatret på 2 forestillinger våren 1955. Det viste Bjørnepatruljen på spennende eventyr. Troppen gjestet også Sarpsborg med dette teateret, som ble meget vellykket, men som også krevet en veldig innsats av svært mange. LØRDAGSSHOW for store og små, kalte vi festen i Nesparken 28. juli 1956, i forbindelse med danskebesøket. Opptog gjennom byen, Økok-bål, oppvisninger, folkedans, speiderunderholdning, alt sammen vellykket arrangert sammen med Moss Guttemusikkorps. RADIOPROGRAM medvirket vi i fra Moss 1956 sammen med kretsen, og Erik Håkanson, Hauk, gjorde stor lykke som radiosanger.

T E K S T ,

men også noen...

BILDER -

hører med til en skikkelig jubileumsbok, selv om dette hefte ikke pretenderer å være noen fullkommen sådan. På et par blad har vi trykket opp noen gamle og nye klisjeer fra troppens liv. Klisjeene er for det meste tidligere brukt i den lokale presse, i "Speideren" og "Lederen", og noen klisjeer er laget for anledningen. Men slikt er dyrt, og mest er benyttet gamle, derfor er også bildeutvalget blir noe skjevt. Vår driftige ulveflokk hadde fortjent noen flere glimt, likedan troppsleirene m.v. Men det er jo særlig de "store" og mer oppsiktsvekkende begivenheter som har påkalt oppmerksomhet i pressen, og således er heftets bildeutvalg blitt konsentrert om dette. På NESTE SIDE ser vi:

Øverst t.v. fra rove-lagets posetur over Hardangervidda, påsken 1955, teltleir og banner ved Krøkkja etter første etappe på den ca. 225 km lange ruten Finse-Rjukan. Øverst t.h. fra Speiderhusets innvielse 7. febr. 1949, knutedemonstrasjon hos 5. Moss. Fra venstre Hans Aase, Per Brynildsrud, Oddvar Eng, Per Anstensen, Gunnar Olsen, Trygve Lauritzen. Nederst t.v. er to av troppens speidere fotografert under avslutningsprøvene på førstehjelpskurset 1955, og t.h. sees flokkens daværende leder Marit Andersen sammen med en leder fra Nigeria på den internasjonale lederleir INDABA, i Gilwell Park i England i 1952.

S a k e n - g r u p p e n - l e d e r n e .

DEN VIKTIGSTE ENHETEN i speiderarbeidet er p a t r u l j e n . Den selvstendige guttegjeng, under ledelse av en av dem, den beste, patruljeføreren, en grunnpillars i speidertroppens virke. Men en troppsledelse må til for å l e d e guttene på speiderveien. Troppen igjen er en, den midterste og sentrale, del av en speidergruppe. Så også av 5. Moss. Og det er troppen, gruppens første ledd, som jubilerer sine 15 år i år. Men speiderfamilien er bygget ut med ulveflokk for de yngste og roverlag for de eldste. Sammen arbeider vi i et harmonisk fellesskap mot det felles mål som vi har tilfelles med de andre 700 troppene i Norge og all verdens ca. 10 millioner speidere, derav 6 mill. gutter, nemlig det:

ved selvtrening, gjennom friluftsliv, - praktisk, fysisk moralsk og religiøst og utvikle guttene til kristne menn og gode samfunnsborgere.

Speidergutten foran det norske flagg på motstående side skal minne oss om vårt løfte, - om "på æresord og etter beste evne å gjøre min plikt mot Gud og Fedreland, hjelpe andre, adlyde speiderloven". - Og så tillater vi oss å presentere:

Øverst t.h. gruppens stifter og første leder Erik D a h l e . Videre rundt mot venstre smiler flokkleder Ellen Nordengen, troppsleder Josef Vallner, troppsassistent Georg Wawrzyniak, lag- og flokkassistent Per Anstensen som også er gruppekasserer, gruppeleder Thorleif K r i s t i a n s e n og lagleder Fredrik Bolin. - Nederst to ting som har gitt oss god inspirasjon: Birkebeinermerket t.v. - og et ord av Kipling.

A - k e - l a .
Vi vil gjøre vårt beste.
Gib-Gib-Gib.
Vi vil gåb-gåb-gåb.

jungelen omkring Waingunga-floden.

Fullmånen lyser blekt og får elvevannet til å skinne som sølv. Vi er ved Seeone-ulvenes råds klippe. Vi møter den kloke ulven Akela, og Baloo, den gamle brune bjørnen, han som lærer ulvungene jungelens lov. Her finner vi Bagheera, panteren, den dyktigste jegeren i jungelen. Og langt oppe i skyene Chilglenten, postbudet i jungelen, og mange flere. Vi støter på Mowgli, menneskeungen som bor hos ulvene og lærer loven.

Det er rammen om arbeidet som vi driver med guttene fra 8 - 11 år.

Vår Akelas flokk
er en lydig skokk,
med lva grønn og gul,
du kjenner oss jo nok.

Ja, rusler du forbi Speiderhuset en mandag mellom kl. 17.30 og 19.00 og du hører liv og röysle, så ta det ganske rolig eller stikk innom hvis du har tid, for det er bare de yngste i 5. Moss' Speiderfamilie, ulvungene, som har sitt vanlige møte. Sett deg på en av kubbene i det koselige rommet, se og hör. Men først må du fly på fantasiens vinger over mange land til India og våkne opp et sted i den tette

De er ennå for unge til å bli speidere, men som ulvunger legges grunnlaget for den videre speidergang gjennom Kiplings herlige "Jungelboka".

Bare lek?... Ja, formen er lekens. Men det er alvor bak. Vi ser det karakterfostrende bak hver lek og gjennom den jungelatmosfære som vi prøver å skape i flokken.

J- 1947 - da fikk vi ulveflokken - - -

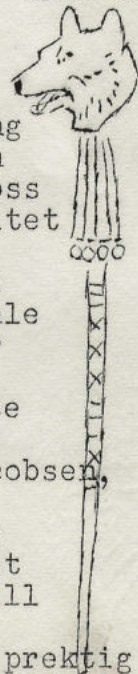
Da troppen hadde vært drevet i halvannet år etter frigjøringen var de fremste guttene kommet så langt at vi måtte se oss etter nye rekrutter. Randolph Wiig var dengang troppsleder og sammen med Marianne Willenstrand satte han seg inn i ulvearbeidet og startet den 1. febr. 1947. 5. Moss Ulveflokk. Flokken har siden den tid vært i stadig aktivitet og som ledere gjennom disse årene har virket:

Marianne Willenstrand og Randolph Wiig 1947, Sigrun Mostad 1947-48. Erik Dahle 1948, Inger Eriksen 1948-50. Erik Dahle 1951, Marit Andersen 1951-55, og vår nåværende flokkleder Ellen Nordengen fra 1955.

De som har hjulpet til med assistentarbeidet gjennom disse årene er: Gerd Lauritzen, Sonja Pedersen, Turid Davidsen, Gerd Anstensen, Karin Elvestad, Lillian Finseth, Gerd Jacobsen, Unni Hoel og Per Anstensen.

Det er blitt en mengde møter og turer gjennom disse årene for ulvungene. Det meste av programmet på møtene er hentet fra livet i jungelen, enten i form av leker eller skuespill som guttene fremfører.

Her i Moss er vi jo også så heldige å ha egen "hule". Et prektig

rom med alle jungelens dyr på veggene og det får oss til å føle oss "hjemme". Men en ulv trives ikke bare innenfor disse veggene, han vil ut.... Vi minnes alle de turene som er gått til "Canada", vår prektige hytte på Årevoldtangen, enten som en deilig foetur eller med båt opp Mosseelva. Besøkt speiderguttene når de har hatt leir i nærheten har vi gjort, og Mosseskauen er ofte blitt brukt som "jungel". Her har vi også kjempet om "Kongens Ankus", med alle de andre flokkene i Kretsen. Det første året gikk det ikke helt bra, men i 1955 gikk flokken bort og ble best. Og hvem husker ikke turen til Raknerød gård hvor guttene etter tur fikk seg en ridetur. Mange såre ender ble det.

"Kongens Ankus"

Mange gutter er det som gjennom tiden er gått fra ulveflokkene videre inn i speiderarbeidet. Et godt bevis på at de ikke mister lysten selv når de forlater jungelen er det ulvekullet som begynte i 1947. Disse guttene ble i vår opptatt som rovere og er de første i 5. Moss Gruppe som har begynt nedenfra og fullført. Idag teller flokken 13 opptatte ulver og 11 myklabber. De blir ledet av "Akela" Ellen Nordengen, med hjelp av "Chil" Anne-Lise Pehrson og "Kaa" Per Anstensen. Dessverre er dette toppen av antall gutter en kan arbeide med, for det står en like stor flokk og venter på å få delta i "Jungelens" liv.

Hvorfor jeg ble ulvunge.

I anledning gruppens jubileum har Akela spurt sine ulver hva de synes om ulvearbeidet og hvorfor de begynte. Her er noen av svarene:

Rolf-Erik Johansen: Jo, jeg tenkte at det var morsomt og at det ble noen turer og litt av hvert å lære. Jeg liker å gå på møtene. Og det er mange morsomme leker å lære. Og det er mange ting å pusle med. Og det er mange merker å ta hvis en vil. Og da vi har vært ulvunger blir vi speidere og da blir det vel litt mer morsomt også. Da blir det større turer og mer å lære. Det snakket mor og far om til meg, så fikk jeg lyst til å begynne.

Trygve Moe Olsen: Jeg fikk lyst til å bli ulvunge for min far har fortalt meg så meget om alt det kjekke han opplevde som speidergutt.

Carsten Vogt: Jeg ringte på hos kameraten min, moren hans kom ned og sa han var på ulvemöte. Jeg lurte på hva det kunne være. En dag senere snakket jeg med han, Han sa at på det möte de hadde, lekte de og sprang og haddé det morro. En gang iblandt hadde de turer i skogen. Da hadde de stafett og andre ting. Alle hadde en flott drakt. Jeg fikk lyst til å være med på alt dette og på en sånn drakt. Jeg gikk og spurte mor og far om jeg fikk lov å begynne. Det fikk jeg lov til med en gang. Jeg var veldig stolt den dagen jeg avla löftet og fikk lov å bruke ulvedrakten.

Jörn Injar: Jeg hadde hørt at en speider hver dag skulle gjøre noe for å hjelpe en annen. Så hadde jeg hørt at de dro på tur i skog og mark og lærte naturen å kjenne. Lærte å bli en bra gutt og stelle med dyr og trær og planter. Derfor ble jeg ulvunge.

DU SKAL LYDE
DEN GAMLE ULV-
SLIPP IKKE TAKET.

På neste side smiler øverst til høyre 3 kjekke ulvunger, de kan igrunnen være hvemsolhelst, for de som de andre smiler ved tanken på det speiderliv som ligger foran dem og trives selv for tiden stort i Jungelen. Det de i øyeblikket titter på er:

Øverst til venstre en idyll fra "Canada". En speider er dyrenes venn, og her er speidergutten og hunden begge like glade over solen og sommerleirlivet.

Nederst til venstre: Roverne trener i kano-paddling i strykene i Ottaelven ved Skjåk under 4. World Rover Meet i 1949. Etter leiren dro 9 kanoer ned elvene til Moss og vakte ikke liten oppmerksomhet. Ikke alltid manøvrerte vi strykene like fint som her, men hva enten seilassen går over eller under vannet, er paddling en forfriskende, spennende og herlig sport.

Nederst til høyre: Pionérarbeider kaller speiderne slikt som har med brobygging, tauverksarbeider, tårnbygging og annet praktisk skogs- og friluftsarbeid å gjøre. Her er det øvelse i brobygging under en eller annen treppskonkurranse.

VET DU - at på de 11 årene som er gått siden vi startet for godt igjen i 1945 er det i treppen avlagt ialt 40 førstegader?

For 15 år siden - og idag.

Bildene på motstående side viser glimt fra speiderlivet i 5. Moss for 15 år siden, og idag.

Det nederste bildet i midten på fotomontasjen er tatt på Jeløy i 1941 under troppens første leir. Bildet viser Arvid Ås (t.h) og Ivar Asting iferd med å steke bröd på pinne. Sannelig vi begynte primitivt. Og primitiv speiding har vi fortsatt med, den b ö r være det, innimellom ihvertfall.

Til venstre överst er Ravnepatruljen iferd med å lage skikjelke under kretskonkurransen vinteren 1956, f.v Erik Blekeli, Tor Anstensen og Knut Andresen.

Överst i midten ser vi vårt kjære "Canada" på Årvoldtangen, den vesle hytta på den fine leirplassen og det store friluftts- og padleterrenget omkring.

Til höyre de første orienteringsmesterne i 5. Moss, Per Henning Kristiansen og Finn Saugestad som vant i löpet om professor Iversens vandreskjöld i 1955.

Nederst til venstre, Roverlaget på posetur i påsken 1955.

Nederst til höyre padler en av våre roverkanoer frem i stille sund i Vansjö for et par år siden.

RS

-et brorskap for FRILUFTSLIV OG TJENESTE

STYR DIA KANO SELV, skrev Baden Powell i sin bok "Rovering to success", roverboka som på norsk heter "Veien fram" og som er grunnlaget for roverarbeidet. Rovering (av det engelske r o v e = vandre) er speiderarbeidet for guttene over 17 år. Roverboka fremstiller roverspeiderens liv som en kanoferd, der det gjelder å styre seg vei gjennom farlige sjøer og skjær. - Da "birkebeinerpatruljen" i 5. Moss høsten 1948 var ferdig med denne prøven startet man 5. Moss roverlag 18. okt. 1948 med Erik som leder og disse roveraspirantene: Henry Brinchmann, Fredrik Bolin, Tlygve Wilson, Hallvard Tønnesson, Knut Westby, Adolf Upsahl, med Arvid Ås som lagassistent. I löpet av vinteren gikk man gjennom RS-aspirantpröven og St. Georgsdag 1949, 23. april, var alle klare for opptagelse. Vi deltok i kirkepa. aden i Moss og dro på skauen etterpå, til en plass som senere hver St. Georgshelg er brukt til roveropptagelser. Så begynte roverlivet for alvor, et brorskap for friluftsliv og tjeneste, og vi padlet iveri....

DE FØRSTE MÅL i lagets virke var kanobygging og deltagelse i det 4. verdens Rover Moot i Skjåk sommeren 1949. Erik dro til Gilwell Park i England på Rover-Gilwell våren 1949 og det ble god fart i lagsarbeidet. Henry og Trygve bygget den første kano i laget, "Hal-Bana", og utover våren ble det kanobygging på Speiderhuset over en lav sko. Hele 5 nye canadiske kanoer tok form på beddingene, vi bygget dem 2 og 2, og i juli var det stabelavløpning i Vansjø. Det ble bare tid til litt trening før kanoene ble sendt til Skjåk. Laget reiste via Sognefjord til Skjåk og hadde en fin leir i lag med 3000 ~~rover~~speidere fra mange land. Under leiren ble også

5. MOSS ROVERLAGS BESTIGELSE AV GALDHØPIGGEN foretatt, i tett tåke. Senere var vi alle på 2 døgns fjelltur sammen med utledningene, i lo-mannsgjenger. Etter leiren startet så

K A N O F E R D E N SKJÅK - OTTA - LÅGEN - ØYEREN - VANSJØ - MOSS.
Ialt 9 kanoer var med, hver med 2 mann. Vi var 5 kanoer fra 5. Moss, og 4 mann. Dessuten 3 Oslokanoer og lederens, Øistein Borgenhøvs. En kanadisk og en australsk rover gjorde ferden internasjonal. I 10 dager og netter, med mange dukkexter og spennende opplevelser, padlet vi, og levde friskt og hardt friluftsliv inntil vi kom til Canada og senere Neset i Moss og begge steder fikk en overveldende mottagelse, med rådmannstale og kommunal middag! Jo, sannelig, kanopadling var fine saker og denne turen gav meismak.....

Opp og ut på padletur - sang vi i kanosangen vår og vi planla nye turer. Opp i padleeldoradoet Vansjø gikk ferden titt og ofte. Vi hadde to man med på padletur i Hobølelven, fra Enebakk (og Oslo!) ned elvene til Vansjø og Moss. Ved siden av møteprogrammer med kåserier og praktisk trening planla vi stortur i Glomma i 1950.

FRA TOLGA TIL MOSS gikk denne turen, og den var om mulig enda et hakk bedre padlemessig enn ifjor. Vi hadde 3 kanoer, 2 kanoer og 4 mann fra 5. Moss, pluss 2 andre mossinger. Ledet av kanoen "Woody Woodpecker" med Henry og Boysen bar det nedover. Denne kanoen ble knust i Urstrømsfossen ved Barkald, en ny ble sendt oppover, og ferden fullført på 14 dager, ialt 450 km.

HALLINGDAISELVA var målet neste sommer. Etter arbeidsleir ved Tisleia (opprensning for regulering til kraftstasjon) padlet 9 kanoer, derav 4 fra 5. Moss, med Erik Dahle som leder fra Nesbyen til Drammen på en uke. Kringkastingens Rolf Kirkvaag var med på endel av turen og sendte reportasje fra kanoen Gyldne Bever. Igjen var 5. Moss "på eteren", etter Glommaturen 1950 hadde deltagerne to ganger vært med i sendinger om ferden, sannelig begynte det å bli luft omkring både roverlaget og padling. Hallingdalsturen ble også filmet av Norsk Film.

TISTEDALS VASSDRAGET Ørje-Halden var padlearena for laget under en kortere sommertur i 1954.

1950 TIL
SCHWEITZ ALPELAND

feil, var i 1953, ✓

gikk lagets hittil største utferd, 1954, til 5th. World rover Meet. Sammen med ialt 24 fra Moss dro vi på lastebil "Europa rundt" og var 10 dager i leiren oppe i det herligste Alpe-land. Gjennom 9 land gikk turen, og mange inntrykk fikk vi med. Ferden gikk på landstrykermanér med soveplass i grøfter og kratt.

LAGLEDERNE. I 1950 ble Torgeir Gillebo lagleder etter Erik. En kort tid fra 1951-52 var Christopher Magnus lagleder, da Torgeir overtok gruppen etter at Erik flyttet. Høsten 1952 ble Fredrik Bolin lagleder. Siden har man hatt "baser" til å lede møter og turer, slike har vært Per Anstensen, Josef Vallner, Trygve Lauritzen, Nils M. Bjerck, Håkon Westby, Carl O. Solberg.

Vinterturer har laget også hatt. Sneheimen er en fin plass for ekte roverliv. Påsken 1955 dro 5 mann med telt og pose og toboggans på slep over Hardangervidda, og påsken 1956 dro 5 nye mann + 4 fra 2. Moss gjennom Rondane fra Alvdal til Otta. Vi fant begge ganger vinterspeidingen frisk og forlokkende og teltliv på sneen er helt fint bare man innretter seg riktig med skikkelig utstyr.

TURLIVET ellers har vært drevet med "haiker" i skog og mark og padleturer i Vansjø, Nordmarksturer m.v. og i den senere tid har orienteringsløp blitt en populær sport innen roverlaget.

J ROVERHULA samles gruppens eldste annenhver mandag, og slik har det vært nokså fast siden starten.

Hva bruker vi så tiden til der? Møtene har en fast ramme, og det program som møtebasen putter inn spenner over både oppfriskning av gamle speiderkunnskaper, kåserier, diskusjoner, drøfting av turarrangementer for trapp og lag, planlegging av hjelpetjenester, foredrag. Vi har benyttet mange utenforstående til interessante foredrag fra samfunnsliv, og våre egne folk har holdt kåserier. En tid hadde vi fellesmøter med eldre speiderpiker og da gikk diskusjonene livlig. Fra tid til annen - nok ikke så meget som vi burde - har vi gjort hjelpetjenester, på Speiderhuset, eller ute blant folk eller institusjoner som trenger det. - Siden 1949 er ialt 37 rovere i laget, men mange er reist vekk, og nå er vi ca. 14 mer eller mindre aktive. - La oss høre hva gamlegutta, som startet gruppen og laget, har på hjertet:

ERIK DAHLE (salgssjef, Oslo): Rovering er ikke snakk og prat, men aktivitet, samarbeide og opplevelser. Innstillingen må altså være å gi og ikke å ta imot.

EGIL RUSTEN (sivilingeniør, Lysaker): Speiderbevegelsen har lært meg å sette pris på å ferdes i naturen og lært meg betydningen og gleden av nybygging, åndelig og materielt.

ROLF BJØRGE KROGSVOLD (bankfullmektig, Oslo): Speiding er ikke medlemskap, men levemåte. Min speidersaga er en uforglemmelig herlig tid, ikke minst i 5. Moss' rekke.

ARVID ÅS (universitetsstipendiat, cand. psychol., Oslo): Speiding for voksne forstår jeg som en livsholdning som går ut på å finne stiene selv i livet, og hjelpe andre til å finne dem.

OG VI SOM

det er altså

5. MOSS GRUPPE.

JUBILERER-

som nå består av:

5. Moss ulveflokk

med

14 ulvunger
11 "myklabber"
2 ledere

5. Moss speidertropp

med

25 speidere
i 4 patruljer
3 ledere

5. Moss roverlag

med

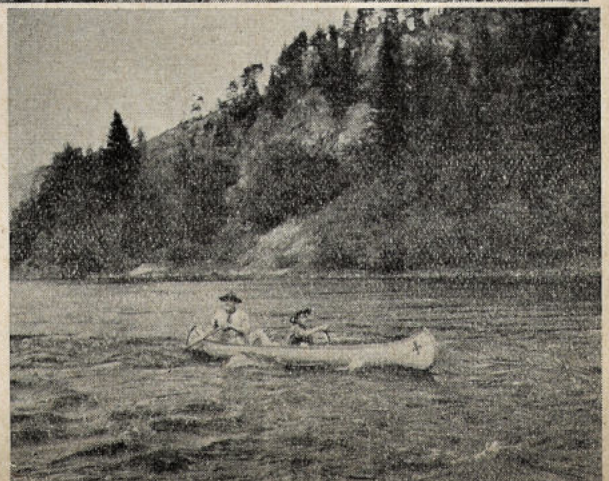
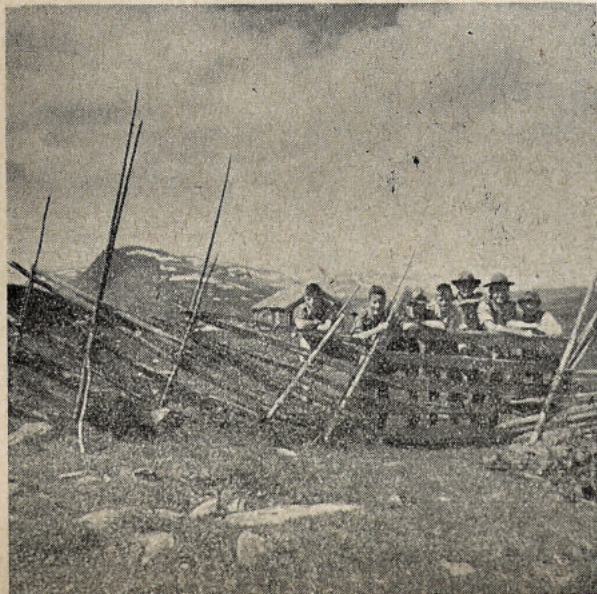
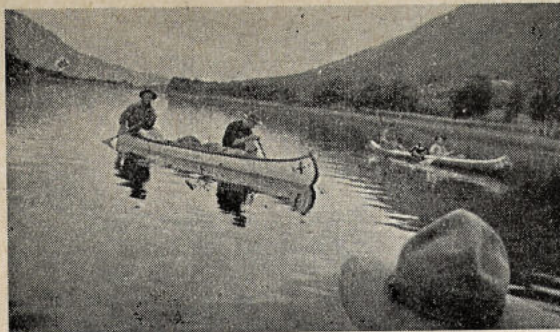
15 rovere
2 ledere

-og så får vi vel ta med gruppelederen, altså ialt 75 speidere.

ssssssssss

BLA'R DU OM IGJEN, så ser du bilder som viser:

Øverst til høyre: Glømpapadlerne (Tolga-Moss) 1950, på Rena.
Førreste rekke f.v. Fredrik Bolin, Ivan Hovland, Hans Kristiansen, alle 5. Moss. Bakerst f.v. Kjell Jøhansen (6. Moss), Alf Olsen (3. Moss) og Henry Brinchmann, 5. Moss. Øverst t.v. er padlerne på elven ved Alvdal. Nederst: t.v. 5. Messinger på fjelltur ved Skogshorn under arbeidsleiren i Tisleia 1951, og t.h., i god fart, en av våre kanøer nedover Hallingdalselva.

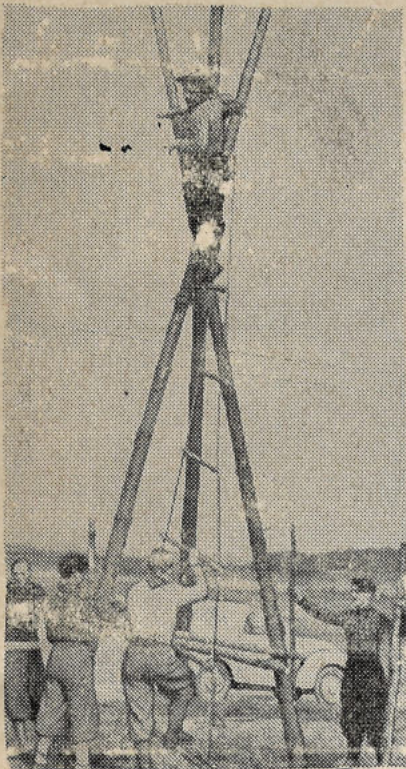

FORELDRE RÅDET er et fjerde, og uhyre viktig ledd i en speidergruppe. I 5.Moss har vi vært så heldige i mange år ha hatt et godt foreldreråd. En tid hadde vi også en mødreklubb, som drev aktivt og hjalp gruppen på mange måter. Vi lar denne ideen gå videre påny til våre mange interesserte ulve- og speidermødre av idag! - Foreldrerådet i jubileumsåret består av konditormester C.Westerlin, formann, fru Saugestad, fru Moe-Olsen, politimester Ragnar Blekeli og h. Knut Blomgren. Vi har vårt nuværende og tidligere foreldreråd å takke for meget, bl.a. cvn og annet utstyr til hytta og for god hjelp ved mange arrangementer, samt kjærkomne kentan-ter ved ymse høve. -----

PÅ NESTE SIDE ser du bilder fra 5.Moss-speiding til lands og til vanns.

Til venstre er våre birkebeinere iferd med å bygge et tårn under den store "skovmandsturneringen" i Danmark i 1950. Det var et anstrengende løp over flere dager med mange oppgaver.

I midten øverst: Glade Mossespeidere i den store landsleiren i Mandal i 1948, sammen med en av leirens celebre gjester, prins Harald (i seilerhabitt), som blir vist omkring i Møssleiren av daværende avdelingsleder Klaus Hansen. Nederst er vår første sjøspeiderbåt "Resolutt" under fulle seil i Værla i 1951. Til høyre 3 sjøspeidere fra 5.Moss sammen med to vestlendinger under kurset på Hvaler i 1956.

5. Moss Gruppens Medlemmer Hösten 1956.

GRUPPENS leder: Thorleif Kristiansen.

FLOKKEN: Ellen Nordengen, fl.l., Anne-Lise Pehrson, fl.ass.
Per Anstensen, fl.ass.

Ulvunger: Kjell Bengt Andersen, Ragnar Blekeli, Bengt Haagensen, Vidar Hauge-Halvorsen, Jörn Injar, Rolf-Erik Johansen, Trygve Moe Olsen, Kjell Nordlie, Trond Reiersen, Jan Rosendahl, Per Oscar Saugestad, Stål Svenning, Carsten Vogt, Lars Thorsrud.

Myklabber: Stein Balstad, Björn Roald Bakkerud, Bengt Lie Hansen, Arild Hagen, Per Andreas Vogt, Kim Brandstrup, Tore Bachmann, Björn Erik Jenssen, Tom Benkow, Tore Eliassen, Odd Brede Gundersen.

Troppen: Josef Vallner, tr.l. Georg Wawrzyniak, tr.ass, Willy Andersen, tr.ass.

Hauk: Ivar Kristiansen, p.f., Björn Bjerk, Eilert Olsen, Rolf Stjernberg, Roar Andersen, Bjarne Engene, Erik Håkanson.

Heire: Örnulf Östbye, p.f., Per Henning Kristiansen, Jan Erik Blomgren, Erik Nes, Per Engene, Paul-Erik Krogs vold, Kjell-Åge Martinsen, Knut Lie Hansen, Tore Strømme, Dag Rosendahl.

Måke: Per Hubert, p.f., Finn Saugestad, Per Kr. Blomberg, Arne Thorvaldsen, Tom Næss, John-Tor Jansen, Nils Wevle, Björn Solem.

Ravn: Tor Anstensen, p.f., Knut Andresen, Erik Blekeli, Harald Bruun Pettersen, Knut Halvorsen, Knut Nes, Bjarne Brynildsen, Trond Harstad, Olav Myhre, Per-Björn Lundblad.

RS-laget: Fredrik Bolin, l.l., Per Anstensen, l.ass., Nils Marthon Bjerk, Oddvar Eng, Odd Vågmo, Håkon Westby, Trygve Lauritzen, Bengt Vines, Finn Kraft, Ole Jörgen Johannessen, John Erik Bjerk, Carl Oddvar Solberg, Eilert Björnstad, Per Emil Pedersen, Leif Tybring, Leif Age Andersen, Fred Pettersen.

TROPPEANGEN:

1/ Vi er speidere fra Moss, og hva som gjemmer seg i oss,
det er det neimen ikke lett å si så fort. Vi er Mossetroppen femte,
late karer er vi ente. Kom å bli med ut i speiderlivet vårt.

Refr.: For vi er unge gutter ifra Norge langt i nord, vi er unge
jippeijieija,
som unge gutter avla vi vårt speidertroskapsord, vi er unge
jippeijieija.

2/ Og vil du lete etter oss, så let blandt fjell og li og foss,
ja let i skauen, let på "brakka", let ved sjö'n. Der vi traver, leker, bader
trener hardt til merker, grader. Kom og bli med ut i speiderlivet vårt.

3/ Oh, Canada, vårt paradisi, i sol, i regn, i storm og bris,
ja der er Vansjö, der er villmarkens natur. Sammen dröfte
speidermälet när vi samles rundt om bålet. Selve livet blir en
herlig speidertur.

FLOKKSANGEN:

1/ Vi er ulveunger raske, femte det er flokken vår.
Vi kan landeveieib traske, over fjell og li vi går.

Refr.: Vi er friske vi, ja det skal jeg si,
kom og hils på oss, ja oss fra femte Moss.

2/ Stjerner, merker skal vi vinne for å nå mot mälet opp,
så en dag da vil du finne alle oss i femte Tropp,
Vi er friske vi, -----

LAGSANGEN:

Vi rovere fra femte Mossetropp, vi frykter ikke no'n, vi taper
ikke tro'n,
på at vi når det mål som vi vil nå, vi maser bare på og henger i
gjör vi,
Og när de andre taper motet, vi löfter hodet, far fart i blodet.
Vi tar vår törn og henger bare i. For full av fußt og fart og
energi er vi.

Beredt

til ny innsats
for speidersaken
og 5. Moss,
sier jeg,
på gruppens vegne:
Takk for at De ville
lese gjennom dette
heftet - og vel møtt
til godt samarbeid
i nye år!

Vær hilset — UGHI Corvado-folket i „Canada“ på sommerleiren 1954 foran stammens store teepee. — Hytta og leiområdet vårt har vært et samlingspunkt i de siste 8 år, men vi vil bygge ut hytta — og ønsker alle gode krefter vel møtt til felles tak for en felles sak.